Ազգ
Azg armenian daily
3 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994, ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 146 (648)

-14-
Հայաստանի Հանրապետության Ազգ. գրադարան
ԽՍՀՄ 50-ամյակի անվ. Ա. Մյասնիկյանի անվան

Թանսու Չիլլեր. «Հայերը ոչ մեկ ձևով չեն ենթարկվել ցեղասպանության»

Հայ ընթերցողների համար սահմանված իր առաջին հարցազրույցում, Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը «Ազգի» աշխատակից Լուսին Դոլկասյանին Անկարայում շնորհած հարցազրույցում, ի թիվս այլ հարցերի պատասխանում է նաև հայթուրքական բնականոն հարաբերությունների խոչընդոտ Հայկական ցեղասպանության փաստի մասին կատարված հարցմանը և մասնավորապես ասում. «Այսօր հասկանալի բացահայտ է, որ հայկական ողբերգությունը ունեին պատերազմներն ու նրանց արդյունքն էր ու երկակողմանի պատմական փաստերի տեսանկյունից: Հայերը ոչ մեկ ձևով չեն ենթարկվել ցեղասպանության: Հետևաբար, Թուրքիան կամ թուրքերը չեն կարող մեղադրվել մի բանում, որը տեղի չի ունեցել: Այս խոսքը պատճառով, անհնար է նաև Թուրքիայից հետագայում պահանջելը կանխամտածված նման առասպելի դիմաց»: Հարցազրույցն ամբողջությամբ լույս կտեսնի մեր առաջիկա համարներից մեկում:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հանրապետության նախագահի առաջիկա այցը Մ. Նահանգներ

Մի քանի օր հետաձգվելուց հետո երեկ վերջապես մեզ հաջողվեց Հայաստանի Հանրապետության նախագահի համապատասխան ծառայությունից որոշ տեղեկություններ ստանալ դեպի Մ. Նահանգներ մեր պետության գլխավորի կատարելիք առաջիկա պաշտոնական այցի մասին: Այդ ժլատ տեղեկությունների վրա գումարելով Մ. Նահանգներից խմբագրության ստացածները, փորձենք ընթերցողին ըստ հնարավորի ամբողջական պատկերացում տալ սպասվող այդ կարևոր այցի մասին:

Նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանն իր շքախմբով, որի կազմում կլինեն Առաջին տիկինը, պետնախարար Վազգեն Սարգսյանը, պետնախարար Լևոն Բարխուդարյանը, արտգործնախարար Վահան Փափազյանը, Ազգային բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանը, նախագահի օգնական Լևոն Զուրաբյանը, «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթի գլխավոր խմբագիր Այդին Մորիկյանը և արտգործնախարարության համապատասխան բաժնի պետ Վարդան Օսկանյանը, Երևանից Փարիզ կմեկնեն կիրակի օրը, օգոստոսի 7-ին: Այնտեղից նախագահական շքախումբն ամերիկյան ավիաընկերության օդանավով օգոստոսի 8-ին կմեկնի Վաշինգտոն, որտեղ, հաջորդ օրը, կսկսվի պաշտոնական այցը: Ամսի 9-ին նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը գրեթե ամբողջ կես օր կլինի նախագահ Բիլ Քլինթոնի հետ, որը տեր և տիկին Տեր-Պետրոսյանների և նրանց ընկերակցող պատվիրակության պատվին ճաշկերույթ կտա Սպիտակ տանը: Վաշինգտոնում իր կեցության 3 օրերի ընթացքում, օգոստոսի 9-11, հանրապետության նախագահը պաշտոնական հանդիպումներ կունենա նաև ԱՄՆ փոխնախագահ Գորի, պետքարտուղար Քրիստոֆերի, պաշտպանության նախարար Պերրիի, ինչպես նաև Կոնգրեսի ղեկավարների ու առանձին սենատորների հետ: Նախատեսված է նաև, որ Վաշինգտոնում Լ. Տեր-Պետրոսյանը հանդիպում ունենա տեղի հայ համայնքի հետ:

Հաջորդ օրը, օգոստոսի 12-ին, նախագահական պատվիրակությունը ՀԲԸ Միության ցկյանս պատվո նախագահ Ալեք Մանուկյանի հրավերով կմեկնի Դետրոյթ, վերջինիս անձնական օդանավով: Դետրոյթի օդանավակայանում, Մանուկյանների «Մասկո» ընկերության առանձնաշրջանում առաջին ընդունելությունից հետո, նախագահն ու իրեն ընկերակցող շքախումբը կայցելեն տեղի Ս. Հովհաննես եկեղեցու համալիրը, իսկ ավելի ուշ, երեկոյան, տեղի հայկական համայնքի հետ կունենա հրապարակային հանդիպում:

Հանրապետության նախագահի հաջորդ այցը կլինի Բոստոն քաղաք, սենատոր Էդուարդ Քենեդիի հրավերով, վերջինս երեկոյան Լ. Տեր-Պետրոսյանի պատվին կկազմակերպի ընդունելություն-հանդիպում ամերիկյան գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների հետ, հանգուցյալ նախագահ Ջոն Քենեդու անվան գրադարանում: Ավելի ուշ, ժամը 4-ին նախագահը հրապարակային հանդիպման առիթ կունենա տեղի հայ համայնքի հետ, կեսօրին Հարվարդ համալսարանում նախատեսված ելույթից հետո:

Այնուհետև նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանն ու շքախումբը երկօրյա այցով կմեկնեն Լոս Անջելես, որտեղ առավել լայնար կհանդիպեն հայ համայնքի և նրա ներկայացուցիչների հետ: Ի դեպ, ամբողջ այցի ընթացքում նախատեսված բազմաթիվ միջոցառումների կազմակերպման համար տեղերում կազմված են ընդունելության հանձնախմբեր, հայկական տարբեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից: Դետրոյթում և Բոստոնում կազմված հանձնախմբերին չի ցանկացել մաս կազմել ՀՅԴ-ն:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Կազիմիրովը մերժեց կարգավորումը «նավթային» բանակցություններին շաղկապելու փորձերը

ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի նախագահի հատուկ բանագնաց Վլադիմիր Կազիմիրովը մերժեց ԵԱՀԽ Մինսկի խմբում ԱՄՆ-ի նախկին ներկայացուցիչ Ջոն Մարեսկայի հայտարարությունը, որը հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորումը փորձում է կապել Կասպից ծովի նավթի հանքավայրերի մշակման առնչվող բանակցությունների ընթացքի հետ: Վլադիմիր Կազիմիրովը հայտարարեց. «Քանի որ ԱՄՆ-ը Ռուսաստանից պակաս չափով է շահագրգռված հակամարտության կարգավորմամբ, ամերիկացի քաղաքական գործիչներն իրենց թույլ են տալիս անել նման հայտարարություններ»:

Միաժամանակ Վլադիմիր Կազիմիրովը հայտարարեց, որ օգոստոսի առաջին կեսին ինքը և ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի ղեկավար Յան Էլիասոնը մտադիր են այցելել Ղարաբաղի հակամարտության շրջան: Կազիմիրովը նաև հայտնեց, որ քաղաքական մեծ համաձայնագրի մշակմանը զուգընթաց հակամարտ կողմերը մշակում են հակամարտության գոտում միջազգային դիտորդների տեղաբաշխման նախագիծ, որտեղ նրանք վերահսկեն հրադադարի պայմանագրի կետերի կատարումը:

Հայաստանը ստանում է այնքան գազ, որքան հնարավոր է

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ներկայումս Հայաստանն ստանում է այնքան գազ, որքան հնարավորություն է տալիս ստանալ գազատարում եղած ճնշման առկայությունը: Այս մասին տեղեկացրել են ՀՀ կառավարությունում: Այժմ Վրաստան է մտնում օրական մոտ 7 մլն խորանարդ մետր գազ, որից 3 կամ 4 մլն խորանարդ մետրը բավարար ճնշման դեպքում անցնում է Հայաստան: Ընդգծելով հայ-վրացական հարաբերությունների ներկա փուլը, նշվել է, որ այժմ դրանք շատ ավելի բարվոք վիճակում են, չնայած Վրաստանի տարածքում դեռևս հաճախակի կրկնվում են Հայաստանին հասցեագրված բեռների յուրացման դեպքեր: Վրաստանի իշխանությունները հաճախ ուղղակի վերցնում են Հայաստանին հասանելիք բեռները: Նման դեպքերից խուսափելու համար Հայաստանը և Վրաստանը սկսել են միջազգային առանձին ատյաններում հանդես գալ [illegible] ընդհանուր ծրագրերով:

Ինչպես տեղեկացրին ՀՀ էներգետիկայի և վառելիքի նախարարությունից, այսօր առավոտյան ժամը ութից հանրապետություն մտնող գազի քանակը կազմել է 92 հազար խմ: Օգոստոսի 1-ին արտադրված էլեկտրաէներգիայի քանակը հասել է 14 մլն 643 հազար կիլովատի, որից 8,702 մլն կիլովատն արտադրել են հիդրոէլեկտրակայանները: Նշենք, որ ժամում 92 հազար խմ գազի քանակության պահպանման դեպքում օրական գազի մուտքը հանրապետություն կկազմի մոտավորապես 2,5 մլն խմ:

Բնակչությանն այժմ տրվում է օրական 2 ժամ էլեկտրաէներգիա, քանզի ավելացել է գյուղատնտեսական նպատակներով էլեկտրաէներգիայի օգտագործումը:

ՇՐՋԱՆ

Շևարդնաձեն այցելեց Ջավախք

Օգոստոսի 1-ի ռադիոհարցազրույցի ժամանակ Վրաստանի ղեկավարը հայտնեց, որ «մեկնում է Ջավախեթի, որտեղ աջակցի մարդկանց սոցիալական դրության լավացմանը: Մարզի շրջաններ վատ են մատակարարվում սննդամթերքով, խախտվում է էլեկտրաէներգիայի մատակարարման գրաֆիկը, անհրաժեշտ է տեղի բնակչության կենսական գործընթացների առավել կայուն կազմակերպում», հայտարարեց պետության ղեկավարը: Էդուարդ Շևարդնաձեն ասաց նաև, որ հատուկ կարգադրությամբ կվերականգնվի այս տարածաշրջանի իշխանությունը: Առաջին հերթին կնշանակվի տարածաշրջանում պետության ղեկավարի անձնական ներկայացուցչի պետական նախարարի պաշտոն: ՆՏ

Անկարա-Մոսկվա. Ռուսները կվճարեն 480 մլն. դոլարը

ՄՈՍԿՎԱ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Թուրքիան և Ռուսաստանը պայմանավորվեցին 480 մլն դոլարի ռուսական պարտքի մարման մեխանիզմների շուրջը: Այն պետք է վճարվի Անկարային կանխիկ գումարով և ապրանքափոխանակության ձևով, երկու տարվա ընթացքում: Պարտքը գոյացել է այն բանից հետո, երբ Թուրքիան վարկային հատկացումներ արեց Ռուսաստանին թուրքական ապրանք գնելու և շինարարական աշխատանքներ ֆինանսավորելու համար: Մինչ այդ 1984 թ. ստորագրվել էր համաձայնագիր, որով Թուրքիան ապրանքի ու ծառայությունների դիմաց ռուսական գազ էր ստանում:

Պարտքի վճարման կարգը ենթադրում է, որ մինչև սեպտեմբերի վերջը Թուրքիան կստանա 90 մլն կանխիկ դոլար և էլի 100 մլն դոլար մինչև 1996 թ. ավարտը: Բացի դրանից, Թուրքիան 100 մլն դոլարի դիմաց ռուսական ապրանք կվերցնի 1994 թ., ինչպես նաև հաջորդ երկու տարիների ընթացքում:

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՀ ԶՈՐՔԵՐ

ԱՊՀ արտաքին սահմանների համատեղ պաշտպանության հարցը մնում է բաց

Ուկրաինան չստորագրեց ոչ մի փաստաթուղթ

ՍԱՆԿՏ-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Ուկրաինան ԱՊՀ 12 երկրներից միակն էր, որի ներկայացուցիչը չստորագրեց ԱՊՀ երկրների սահմանապահ զորքերի հրամանատարների խորհրդի քննարկած 10 փաստաթղթերից ոչ մեկը: Նիստը հուլիսի 31-ին ավարտվեց Սանկտ Պետերբուրգում:

Ռուսաստանի պատվիրակության համառ ջանքերին հակառակ, նրան չհաջողվեց հասնել այն բանին, որ ԱՊՀ երկրների ներկայացուցիչները պայմանագիր ստորագրեն ԱՊՀ արտաքին սահմանների համատեղ պաշտպանության մասին: Միայն ձեռք բերվեց համաձայնություն ԱՊՀ սահմանների պաշտպանության ընդհանուր հայեցակարգի նախապատրաստման շուրջը:

Բացի դրանից, հրամանատարները պաշտպանեցին քննարկմանը ղեկավարների գործակցելու միջոցառումների համաձայնագրի նախագիծ: Նախասահմանային Ռուսաստանի և Ղազախստանի պայմանագիրը արտաքին սահմանների պաշտպանության բնագավառում գործակցելու մասին, ինչպես նաև ստորագրվեց արձանագրություն Ռուսաստանի ռազմական հաստատություններում Բելառուսի սահմանային զորքերի պատրաստման մասին: ԱՊՀ 11 երկրները ստորագրեցին նաև համաձայնագիր Ռուսաստանից սահմանապահների զենքի ու հանդերձանքի արտոնյալ մատակարարման մասին: Եթե ԱՊՀ արտաքին սահմանների խնդիրները քննարկվում էին հիմնականում դրանց պաշտպանության տեսանկյունից, ապա մասնակից պետությունների սահմանները նրանում կարծես թե զուտ խորհրդանշական էին դարձել:

Արտաքին սահմանների որոշ հատվածներ կպաշտպանվեն համատեղ: Մասնավորապես Ռուսաստանը, Ուզբեկստանը, Թուրքմենստանը և Տաջիկստանը պայմանավորվեցին [illegible] պաշտպանության համաձայնագրի նախագիծ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Էյմսն անուղղելի վնաս է պատճառել Մ. Նահանգներին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՍՈՇԻԵՅԹԻԴ ՊՐԵՍ: ԿՀՎ-ի տնօրեն Ջեյմս Վուլսիի խոստովանության համաձայն, իր նախկին ենթակա Օլդրիջ Էյմսն անուղղելի վնաս է հասցրել ԱՄՆ-ին, մատնելով «սառը պատերազմի» ժամանակների ամենաարժեքավոր գործակալ գեներալ Դմիտրի Պոլյակովին: Էյմսը ձերբակալվեց այս տարվա փետրվարին և խոստովանեց, որ 1985 թ.-ից համագործակցել է խորհրդային, ապա նաև ռուսական հետախուզությունների հետ, որի դիմաց ստացել է 2,5 մլն դոլար: Էյմսը դատապարտված է ցմահ բանտարկության:

Պակիստանը ուզում է 38 կործանիչ

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ՍԻՆՅՈՒՀՈՒԱ: Պակիստանի նախագահ Ֆարուղ Լեղարին ԱՄՆ-ից պահանջեց Իսլամաբադ առաքել F-16 տիպի 38 կործանիչ կամ վերադարձնել այդ ինքնաթիռների համար վճարված 650 մլն դոլարը:

ԱՇԽԱՐՀ

Հաիթի ներխուժելը կտևի 10 րոպե, իսկ դուրս գալը...

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, BBC, WSI: Մեկնաբանելով Հաիթի ռազմական ներխուժում կատարելու մասին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի կողմից Միացյալ Նահանգների ստացած թույլտվության հարցը, 1965 թ. Հաիթիի հարևան Դոմինիկյան Հանրապետություն ներխուժած ամերիկյան զորքի հրամանատարներից Ջոն Հենկվարդը հայտարարեց, թե ամերիկյան բանակի համար ընդամենը 10 րոպեի խնդիր է Հաիթի ներխուժելը և 10 րոպե այն գրավելը, իսկ ինչ վերաբերում է այնտեղից դուրս գալուն, նա համոզմունք հայտնեց, թե դա կտևի 10 տարի, և ավելացրեց, որ Քլինթոնի վարչակարգն այդ հարցում պետք է [illegible] և աշխատի բանակցությունների միջոցով հասնել [illegible]

[illegible] ոչ թե այդ երկրի զինվորական վարչախմբի, այլ երկրի բնակչության 85 տոկոսը կազմող խեղճ մարդկանց է հարվածում, երեխաներ են քաղցից ու հիվանդություններից մահանում»: Իր հերթին Միացյալ Նահանգների Սենատի հանրապետական փոքրամասնության խմբակի Բոբ Դոուլը հայտարարեց, թե «Հաիթիում անհրաժեշտություն չկա ամերիկյան զորքի տեղակայման»:

Մյուս կողմից, Հաիթիի զինվորական վարչախմբի ղեկավարները հեռուստատեսությամբ և ռադիոյով ելույթ ունենալով քննադատեցին Անվտանգության խորհրդի որոշումը և ներխուժման դեպքում դիմադրելու կոչ արեցին ժողովրդին ու երկրի զինված ուժերին, որոնք դրված են արտակարգ դրության մեջ: [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Վարչապետ-Գիլմոր հանդիպում

Օգոստոսի 1-ին ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանն ընդունեց Հայաստանի Հանրապետությունում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Հարրի Գիլմորին: Կողմերն անդրադարձան ՀՀ նախագահի ԱՄՆ կատարելիք առաջիկա այցին վերաբերող մի շարք խնդիրների: Այնուհետեւ քննարկվեցին մարդասիրական օգնության կարգով Հայաստանին ԱՄՆ-ի կողմից հատկացվելիք ցորենի իրացման ծրագրին առնչվող հարցեր: Ամերիկյան կողմը ներկայացրեց իր տեսակետը՝ իրացումից ստացված գումարները նպատակաուղղել գյուղատնտեսական այնպիսի ծրագրերի ֆինանսավորմանը, որոնք կնպաստեն հացահատիկի խնդրի լուծմանը: Վարչապետի առաջարկով սկզբունքային համաձայնություն ձեռք բերվեց հացի վաճառքից ստացված գումարները ցորենի տեղական մթերումների կազմակերպման նպատակով օգտագործելու համար: Տեղեկությունը ստացվել է ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից:

ՆՏ

■ *Բարկացած գյուղացիները փակում են ավտոմայրուղիները: Փաշի սեփական թղթակիցը Արտաշատից հաղորդեց, որ օգոստոսի մեկին առավոտից Արտաշի ու հարակից շրջանների բնակիչները արգելափակել են Երեւան-Ջերմուկ եւ Երեւան-Արտաշատ գլխավոր ավտոմայրուղիները: Նրանք այդպիսով իրենց բողոքն են հայտնում ոռոգման ջրի բացակայության համար: Հիշեցնենք, որ արդեն մի քանի շաբաթ է, ինչքան ատամները ջրազրկված է: Տեղական իշխանությունների եւ ծանապարհային ոստիկանության բողոք պահանջները ժամը 16.00-ի դրությամբ ոչ մի արդյունք չէին տվել: Վերոնշյալ ավտոմայրուղիները չէին գործում:*

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Վարդգես Գևունի. Այս տարի նույնպես լրացուցիչ ընդունելություն չի լինի

Նախատեսվում է պետական պատվերով տեղերի հետագա համաչափ նվազեցում, ավելացնելով վճարովիները

– Այս տարի ընդունելության քննությունները ավարտվում են մրցույթից դուրս մնացած դիմորդների դժգոհության դրսեւորումով, ծագում են բազմաթիվ բողոքներ, բողոքներ: Ի՞նչ է ձեռնարկում նախարարությունը նման երեւույթներից խուսափելու համար: Նախատեսվա՞ծ է արդյոք վերահսկողության օրինական համակարգ:

– 1993 թ., առաջին անգամ վերջին 5-10 տարիների ընթացքում, հաստատված կանոնները հարգվեցին, մեր դիմորդներին ոչ պակաս, ոչ էլ ավել տեղեր տրամադրվեցին ու ոչ ոք լրացուցիչ ընդունելություն:

– Ո՞վ եւ ինչպե՞ս է որոշում ընդունողների թիվը, ո՞վ է պատասխանատու, երբ մասնագետների առաջարկի եւ պահանջարկի խախտ անհամապատասխանություն առաջանա, հաշվի առնվո՞ւմ են արդյոք ոչ պետական բուհերի պատրաստած մասնագետները ընդունելության տեղերի քանակը որոշելիս:

– Հանրապետության միջնակարգ մասնագիտական եւ բարձրագույն ճերով վճարովի ուսուցման համակարգում տեղերի քանակը: Ժամանակի ընթացքում որոշ մասնագիտությունների գծով հնարավոր է, որ պետական պատվերով տեղեր չնախատեսվեն՝ թողնելով միայն խավագույն կամ խիստ կարեւոր ուսանողների համար պետական հավանականության հնարավորություն: Միաժամանակ նախարարությունը ծրագրում է կրթական վարկային եւ ապահովագրման համակարգեր ստեղծելու սարքերակներ: Վճարովի ու-

ցողվեց չխախտել ընդունելության կանոնները եւ չկատարել լրացուցիչ ընդունելություն: Այս տարի նույնպես, մրցույթի ավարտից հետո լրացուցիչ ընդունելություն, բարձր տեղերի վերաբաշխում չի լինի: Նախարարությունը խնդրում է դիմորդներին նկատված բոլոր թերությունների, խախտումների մասին անմիջապես տեղյակ պահել բուհերում նախարարության լիազոր ներկայացուցիչներին կամ համապատասխան իրավապահ մարմիններին եւ չյաղել մերժում հետագայում դրանք բաժանելու միտումով: Նախարարությունը հաստատ պատկերացնում է, որ այնուհետ համակարգային գործում, ինչպիսին ընդունելության քննություններն են եւ դրանց արդյունքներով կենսագործված մրցույթը, հնարավոր են եւ թերություններ, եւ խախտումներ, որոնց դեմ պայքարի ամենազորեղ ձեւը դրանք ժամանակին հայտնաբերումն է:

ուսումնական հաստատությունների ընդունելության տեղերը որոշվում են պետական պատվերով, որը ըստ ուսումնական հաստատությունների եւ մասնագիտությունների հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: Պետական պատվերը ձեւավորում է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությունը, իրականացնում է ՀՀ բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարարությունը: Իհարկե, պետական պատվերը ձեւավորելիս հաշվի է առնվում ճյուղային նախարարությունների առաջարկները, կրթական համակարգի եւ գիտական ներուժի պահպանման եւ արդյունավետ օգտագործման անհրաժեշտությունը, հանրապետության քաղաքացիների մասնագիտական կրթություն ստանալու իրավունքը: Նախատեսվում է պետական պատվերով տեղերի հետագա համաչափ, տարեցտարի նվազեցում՝ ավելացնելով վճարովի ուսուցման տեղերի քանակը, համաձայն ուսումնական հաստատությունների ներկայացման, հաստատում են ՀՀ էկոնոմիկայի, բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարարությունները: Պետք է նկատի ունենալ նաեւ այն հանգամանքը, որ ներկա չեն դիմորդների ծնողները երկար տարիներ առնվազն երկու տասնամյակ, ավելացել են համոզված լինելով, որ իրենց զավակները կունենան անվճար մասնագիտական կրթություն ստանալու հնարավորություն, եւ անվճար ուսուցման այդ հնարավորությունը դեռեւս անհրաժեշտ է պահպանել: Ինչ վերաբերում է շրջանավարտներին աշխատանքով ապահովելուն, ~~ապա ազատ տնտեսա~~կան հարաբերությունների պայմաններում, յուրաքանչյուր կրթված, խոր ~~գիտելիքներով օժտված անհատ կյան~~քում կգտնի իր տեղը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հայկական համագումարը բացեց նոր մամուլի կենտրոն

«Նորաբաց մամուլի կենտրոնը կարեւոր նշանակություն կունենա ոչ միայն Հայաստանի ժողովրդի, այլեւ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների համար», այսպես սկսեց իր ողջույնի խոսքը Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպան Հարրի Գիլմորը, Ամերիկայի Հայկական համագումարի կրասնոյարսկում նոր անկախ մամուլի կենտրոնի բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ: Նրա ասելով, մինչեւ այժմ ամերիկյան քաղաքացիները շատ քիչ լրատվություն են ստացել թե՛ Ղարաբաղի պատերազմի եւ թե՛ Հայաստանում տիրող իրավիճակի մասին: Դեսպանը նշեց, որ այժմ արեւմտյան լրատվական միջոցների հիմնական թեման Բոսնիան է, բայց դա տարածաշրջանի հակամարտությունն էլ նույնքան արդիական է, ինչի մասին շատ քիչ լրատվություն է հաղորդվում:

մար, ինչպիսին անկախ մամուլի կենտրոնի ստեղծումն է: Այն ոչ թե լրատվական գործակալությունների հետ մրցակցության համար է ստեղծվել, այլ դրանց կատարած աշխատանքը լրացնելու մտադրությամբ: Մամուլի կենտրոնը կտրամադրի ոչ միայն տեղացի, այլեւ արտասահմանյան

«Ես հույս ունեմ, թե այս կենտրոնի աշխատանքը կբերեւացնի լրատվության հաղորդման խոչընդոտները թե այստեղ, թե արտասահմանում», ասաց նա:

Հայկական համագումարի երեւանյան գրասենյակի աշխատակից Տիգրան Խզմալյանը նշեց, թե այստեղ իրենց գրասենյակը պետք է նպաստի ոչ միայն վառելիքի ծրագրի իրագործմանը, այլեւ քաղաքական տնտեսական լուրջ ծրագրի իրականացմանը... լրագրողներին: Դեսպան Գիլմորը, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, նշեց, թե ինքը Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանման վերաբերյալ զեկուցագիր է ուղարկել Վաշինգտոն, որում նշել է եւ հաջողությունների եւ թերությունների մասին: Դեսպանը խոսեց նաեւ նախագահ Տեր-Պետրոսյանի ԱՄՆ կատարելիք առաջիկա այցի մասին, նշելով, որ այն բնույթով պետական այց չէ, բայց կրում է պաշտոնական բնույթ: Նախագահ Քլինթոնը որոշ Տեր-Պետրոսյանին կընդունի Սպիտակ տան Օվալաձեւ սրահում: Այնուհետեւ գրասենյակի տնօրեն Էդիթ Խաչատրյանի հրավերով հյուրերն ու լրագրողները մասնակցեցին մամուլի կենտրոնի հանդիսավոր բացմանը:

Ա.Հ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՀՔԳՄ-ն հրավիրում է խորհրդակցություն

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Այսօր Հայաստանի Քրիստոնեա-դեմոկրատական միության քաղաքական խորհուրդը կոչ հղեց հանրապետության քաղաքական կազմակերպություններին, որը մասնավորապես ասվում է. «Ստեղծված հանրապետության սոցիալ-քաղաքական ծանր իրավիճակում, երբ կարող են վտանգվել ժողովրդի ձեռք բերած նվաճումները՝ հայոց պետականությունը, ժողովրդավարությունը, մարդու հիմնական իրավունքներն ու ազատությունները, տնտեսական բարեփոխումները, մերժելով դեպի անցյալ տանող ցանկացած գործընթաց, նկատի ունենալով քաղաքական ուժերի պատասխանատվությունը հայրենիքի հանդեպ, քաղաքական կազմակերպությունների ղեկավարներին առաջարկում ենք ս.թ. օգոստոսի 3-ին, ժամը 17-ին, ՀՔԴՄ կենտրոնական գրասենյակում անցկացնել խորհրդակցական հանդիպում»:

Մինի ՀԷԿ-եր գյուղացիներին

Հայաստանի «Հայագրոտպատարկում» հանրապետական միավորման բազաները ձեռք են բերել 4 կվտ հզորությամբ մինի ՀԷԿ-եր, որոնք տեղադրվելով լեռնային գետերի եւ վտակների վրա, կարող են օգտագործվել լեռնային եւ նախալեռնային շրջանների գյուղացիական եւ գյուղացիական կոլեկտիվ տնտեսություններում ավտոնոմ էլեկտրասնուցման համար: ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունից տեղեկացրին, որ վերոհիշյալ ՀԷԿ-երը ձեռք բերելու համար ցանկացողները կարող են դիմել ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության մեքենատեխնիկական ապահովման եւ մատակարարումների գլխավոր վարչություն կամ «Հայագրոտպատարկման» բազաներ:

ՆՏ

ՀԱՄԱՐԱՆԱԿԱՆ

Հայաստանի կոմերիտականները երազում են սովետի վերադարձը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՓ: «Ամբողջ իշխանությունը խորհուրդներին» վերակենդանացված կարգախոսով Հայաստանի կոմերիտականները պատրաստվում են իրենց 32-րդ համագումարին, որը ենթադրվում է անցկացնել հոկտեմբերին Երեւանում: Ընդամենը Հայաստանի երիտասարդության կոմունիստական միությունը գրանցված է որպես հասարակական կազմակերպություն, դա, միության քարտուղար Ռուբեն Ահարոնյանի խոսքերով, բնավ չի խանգարում իրենց համարել ընդդիմադիր քաղաքական ուժ: Նա նախևական երազանք է համարում Միության վերստեղծումը, որտեղ չի ոտնահարվի հանրապետությունների անկախությունը:

Հատկանշական է, որ այժմ ավելի քան 3000 անդամ ունեցող կոմերիտական կազմակերպությունը, որի շարքերում կա շուրջ 80 գործարար, նյութական սուղ հնարավորություններ ունի: Մեկ սենյակ Հայաստանի Կոմկուսի կենտկոմի շենքում եւ խորհրդային մեկ համակարգիչ ահա ողջ նրա ամբողջ ունեցվածքը:

Բայց ո՞ր փենվող չի երազում գեներալ դառնալ: Այդ մասին հիշելով, միությունն իրեն համարում է նախկին ՀԼԿԵՄ-ի իրավահաջորդը, ուստի հավակնում է վերջինիս ունեցվածքին պիոներական ճամբարին եւ հինգ «Վոլգա» ավտոմեքենաներին:

Հայաստանի կոմերիտականների նախկին ղեկավար, այժմ ԳԽ պատգամավոր Հրանտ Հակոբյանը հայտարարեց, որ թեեւ պաշտպանում է կազմակերպության վերստեղծման գաղափարը, նյութականորեն ոչնչով չի կարող օգնել:

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

Քաղաքապետը կրկին հանձնարարական է տալիս

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Հերթական աշխատանքային խորհրդակցության վերածված Երեւանի քաղաքապետի այսօրվա «ասուլիսում» կրկին շարադրվեցին միայն վերջին մեկուկես տարում ավանդները՝ «Մենք տիրապետում ենք իրավիճակին» կարգախոսով: Վահագն Խաչատրյանը հենց սկզբում առանձնացրեց քաղաքային իշխանությունների համար երեք կարեւոր ու հրատապ հարցեր՝ բյուջե, սեփականաշնորհում եւ «Զմեռ» ծրագիր, որոնց շուրջ էլ բանալ է զրույցը: Սակայն սկզբից եւեթ բոլոր խնդիրների լուծումը կապելով բյուջեի դեֆիցիտի հետ՝ քաղաքապետը մոռացավ սեփականաշնորհումն ու ձմեռը: Սակայն հույս հայտնեց, որ քաղգործկոմն այս տարի կգտնի բյուջեի կազմավորման մեխանիզմը: Նշեց, որ քաղգործկոմում վերջապես սովորեցին աշխատել ծրագրերով. էլեկտրամատակարարման, աղբահանման, ջրամատակարարման, առողջապահության եւ այլն, եւ դա անշուշտ իր դրական արդյունքը կունենա: Պրն. Խաչատրյանը հայտնեց նաեւ, որ շարժվածների համար քաղգործկոմի մեղքի բաժինը մեծ չէ, եւ իրենք պետք է լինեն միայն պատվիրատուի եւ վերահսկողի դերում: Քաղաքապետը բավականին երկար խոսեց արտաքին կապերի ծավալման մասին, հատկապես Լիոն եւ Մարսել քաղաքների հետ ունեցած հարաբերությունների, որոնք, նրա կարծիքով, ամրապնդվում են: Ներկայացվեցին նաեւ Կրասնոդարի երկրամասի հետ ստեղծված սերտ հարաբերությունները, որոնք պայմանավորված են գաղթօջախի ընդլայնմամբ: Նոր հարաբերություններ են հաստատվել Օդեսայի հետ: Խոսվեց Կիեւի, Մինսկի հետ համընդհանուր քաղաք ստեղծելու պայմանավորվածության, ինչը քաղաքների եւ միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցելու մասին ընդունելով, որ համապատասխան վարչությունը քիչ աշխատանք է տանում այդ ուղղությամբ: Ասվեց քաղաքում, որ տեղականներից ու վարչության պետերից շատերը մասնագիտական պատրաստվածություն են ստացել Լիոնում, եւ «եթե որեւէ մեկն իր տեղում չէ, պետք է հեռանա»: Քաղաքապետը չմոռացավ նշել, որ ինքը բարձր է գնահատում քաղգործկոմի «այդ համերաշխ կոլեկտիվի» աշխատանքը, բայց եւ համաձայնեց «Փաստի» թղթակցի՝ նրանց կողմից իր հանձնարարականների կատարումն անտեսելու հանգամանքի հետ: Նաեւ ավելացրեց, որ թերացումների համար մարդիկ հեռացվել են աշխատանքից եւ այլ պատիժներ են կրել, նույնիսկ դատական գործեր են հարուցվել:

■ *Բացվեցին ձեռնարկիչների եւ գործարարների դասընթացներ: Փոքր եւ միջին ձեռնարկության զարգացման գործակալության նախաձեռնությամբ ԱՊՀ երկրներին տեխնիկական օգնության հատկացման շրջանակներում (TACIS) օգոստոսի 1-ին Երեւանում բացվեցին ձեռնարկիչների եւ գործարարների պատրաստման դասընթացներ: Միևնույն ժամանակ, ՀՀ առեւտրատնտեսական դպրոցի փոխնախագահ Սիմ Այվազյանի կարծիքով, եվրոպական օգնությունն անիմաստ կլիներ, եթե հանրապետությունն իր վրա չվերցնի անցման ժամանակաշրջանի եւ շուկայական հարաբերությունների զարգացման հետ կապված բոլոր հիմնական հարցերը:*

ՍԱՐԳ

ԼԻԲԵՐԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 4 տարի
Թողարկիչ եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / Հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ՊԱՍՊԱՆԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊԱՏԵԼ ՊԱՏՍԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքերը «Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՐՋԱՆ ԱՌԱՋ

1994 թ. հուլիսի 31-ին սպառվեց ժամանակավոր հրադադարի պայմանավորվածության ժամկետը։ Ռուսաստանի ղեկավարությունը կողմերին առաջարկել էր... 1994 թ. մայիսի 30-ի հրամանագրով երկարաձգված արտակարգ դրության ժամկետը։ Հրամանագիրը նախատեսում էր ինգուշ գաղթականների (60 հազար) Հյուսիսային Օսիայի Մերձքաղաքային շրջան վերադարձ... հասնելը։ Երկարատեւ բանակցությունները անցել էին բոլոր նախապատրաստական փուլերը. Հյուսիսային Օսիայի փնեկի Մերձքաղաքային շրջանն իրենց վերադարձնելու Ինգուշեթիայի վերջնագրային պահանջից մինչեւ երկու կողմերի բոլոր նախնական պահանջների վերացումը։

1994 թ. օգոստոսի 1-ից Ռուսաստանի հանրապետություն... դե ֆակտո... Ռուսաստանի ղեկավարության այդ դիրքորոշումը բացատրվում է նաեւ նրանով, որ ժամանակավոր հրադադարի... արտակարգ դրության գոտու սահմանները, բաց թողնող հրամանագիրը, ընդհատ մտնելով Չեչնիայի սահմաններին, որտեղ իրադրությունը

ԹԵԺ ԳՈՏԻ

Կովկաս. «Խաղաղ» վերջնագիր

Ինգուշիայում հաստատում է սոցիալական պայթյուն

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ։ Վերջին ժամանակներս Չեչնիայի զանգվածային լրատվության միջոցներում եւ այդ հանրապետության ղեկավարների կողմից հանդես արվել են հայտարարություններ, որոնք չի կարելի գնահատել այլ կերպ, քան նորովսարկերս ռազմատենչական արշավ, ասվում է Հյուսիսային Օսիայի եւ Ինգուշեթիայի տարածքների մի մասում հաստատված արտակարգ դրության շրջանի ժամանակավոր վարչակազմի այսօրվա հայտարարության մեջ։ Միաժամանակ հանձնախումբն ընդգծել է, երբ չեչենական կողմն բաց էությամբ միջամտում է հարեւան հանրապետությունների ներքին գործերին, նշվում է փաստաթղթում։ Ինգուշեթիայի վարչական տարածքում ստեղծվում են չեչենական ոստիկանության եւ սահմանապահների պահակակետեր, առանձին բնակավայրերում մտցվում է չեչենական վարչակազմ, որը ոչ այլ ինչ է, քան Ինգուշեթիայի նկատմամբ տարածքային պահանջների փորձ։ Այս պայմաններում, ընդգծվում է հայտարարության մեջ, սկսվել են նաեւ զինված կազմավորումների սադրիչ գործողությունները չեչենական գրանտեխնիկայի արտակարգ դրության գոտի, չեչենական ուղղաթիռների հետախուզական թռիչքներ ռազմավարական օբյեկտների վրա։ Ժամանակավոր վարչակազմը, ասվում է այնուհետեւ, այս բոլոր փաստերի կապակցությամբ լուրջ մտահոգություն է հայտնում, գտնելով, որ նման գործողությունները անխուսափելիորեն առաջացնելու են խաղաղ Հյուսիսային Կովկասում։ Այս ամենը խանգարում է շրջանի ժողովուրդների այն խնդիրների իրականացմանը, որ ամբողջ Հյուսիսային Կովկասում վերջապես հաստատվեն բարիդրացիություն եւ խաղաղություն, ասվում է հայտարարության մեջ։

նալու վերջնական ժամկետ։ Սակայն հրամանագիրը չկատարվեց։ Հյուսիսային Օսիայի եւ Ինգուշեթիայի նախագահներ Ախսարբեկ Գալազովի եւ Ռուսլան Աուշեւի բազմաթիվ բանակցությունները, որոնք վարվում էին Ա. Արզումանյանի միջնորդությամբ, դրական արդյունքներ չունեցան։ Ինգուշ գաղթականների վերադարձի առաջին իսկ փորձերը հանգեցրին այն բանին, որ նրանք դարձան օսական կողմի պատանդները, որը փոխարենը պահանջում է վերադարձնել օս պատանդներին։ Պատանդների առ ու փախուստի բազմաթիվ փաստեր արձանագրվեցին։

Ըստ էության, ժամանակավոր վարչակազմն անզոր գտնվեց այդ ծավալված վտանգի դեմ հանդիման։ Բանն ավարտվեց նրանով, որ գաղթականների վերադարձն ընդհատվեց Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հրամանագրով, ժամանակավոր հանձնաժողովի գոտում արտակարգ դրության ժամկետը երկարաձգվեց մինչեւ սեպտեմբերի 30-ը, Հյուսիսային Օսիայում ինգուշ գաղթականների բնակության նախկին վայրեր վերադառնալու ժամկետը՝ մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը։

Ինչպես «Ազատություն» ռադիոկայանի թղթակցին հայտարարեց Ինգուշեթիայի Հանրապետության նախագահ Ռուսլան Աուշեւը, ինգուշ գաղթականների վերադարձի նոր ծրագիրը կկենսագործվի, նույնիսկ եթե Հյուսիսային Օսիայի նախագահ Ախսարբեկ Գալազովը չստորագրի այն։ Ինգուշեթիայի նախագահի շուրթերով արտահայտված այդ խաղաղ վերջնագիրը վկայում է, որ Ռուսաստանի ղեկավարությունը խիստ վճռական է տրամադրված եւ ծայրահեղական սոված է։ Ռուսաստանի նախագահին առընթեր հանրային կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոնի տվյալների համաձայն, «Ինգուշեթիայում դիտվում է սոցիալական պայթյունի հասունացման միտում, որից հետո իրադարձությունները կզարգանան անկանխատեսելի կերպով»։ Այս խոսքերում կա ոչ միայն ճշմարտության բաժին, այլեւ մեծ ճշմարտություն։

Պետական-վարչական տեսակետից չկազմավորված Ինգուշեթիան սպառնում է նոր թեժ կետ դառնալ Հյուսիսային Կովկասում։

Մի խոսքով, այս անգամ Ռուսաստանը բոլոր, այդ թվում նաեւ ուժային, միջոցներին կդիմի, որպեսզի վերջ դնի օս-ինգուշական հակամարտությանը։

ՌՈՒԶԱ ԳԱՐԻԲՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ԸՐՋԱՆ

Ֆուադ Գուլիեւ. Դեռեւս վաղ է խոսել դեպի մուսուլմանական երկրներ վերակողմնորոշման մասին

«Մուսուլմանական պետությունները ինչ-որ չափով ավելի լավ են ըմբռնում Ադրբեջանի խնդիրները եւ կցանկանային ավելի ակտիվորեն մասնակցել մեր երկրի տնտեսության զարգացման գործընթացին», հայտնել է Ֆուադ Գուլիեւը, սակայն լիովին բացառել է Սաուդյան Արաբիայի հետ նախատեսվող պայմանագրի կնքման գործում «մուսուլմանական գործոնի» առկայությունը։ Ֆուադ Գուլիեւն ընդգծել է, որ Ադրբեջանի արդյունաբերության նավթային եւ այլ բնագավառները Սաուդյան Արաբիայի կողմից ֆինանսավորելու հարցը առայժմ գտնվում է առաջնային փուլում, եւ ոչ մի կոնկրետ բան, բացի արդեն առաջ քաշված առաջարկություններից ու մտադրություններից, գոյություն չունի։ Այլ պետությունների տնտեսության մեջ կատարվող ներդրումներից Սաուդյան Արաբիայի ստացած տարեկան եկամուտը կազմում է 52 մլրդ. ԱՄՆ դոլար։ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի եւ Սաուդյան Արաբիայի Առեւտրա-արդյունաբերական պալատի հանձնաժողովի միջեւ բանակցությունների ընթացքում ձեռք բերված պայմանավորվածությունները դեռեւս չեն նշանակում, որ վարկեր հատկացնելու մասին հարցը լուծվել է վերջնականապես։ Ըստ նրա, Բաքու պետք է ժամանեն Սաուդյան Արաբիայի Առեւտրա-արդյունաբերական պալատի եւ Վերակառուցման ու զարգացման իսլամական բանկի հանձնաժողովները, որոնք ծանոթանալու են Ադրբեջանի տնտեսական իրավիճակին, ինչպես նաեւ Սաուդյան Արաբիայի թագավոր Ֆահդի անձնական ներկայացուցիչներից բաղկացած հանձնաժողովը, որը կամփոփի նախորդ երկու հանձնաժողովների աշխատանքը եւ վերջնական որոշում կընդունի խոստացված վարկերը Ադրբեջանին հատկացնելու մասին։

ՆՏ

Ժողովրդավարական կոնգրեսի կարծիքով՝ Ադրբեջանում պատրաստվում է հեղաշրջում

ԲԱՔՈՒ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Մեկնաբանելով Ժողովրդավարական կոնգրեսի վերջին նիստը, որտեղ քննարկվել էր Ադրբեջանի հասարակական-քաղաքական իրադրությունը, Ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Սարդար Ջալալօղլուն հայտարարեց, որ Կոնգրեսի բոլոր ներկայացուցիչները համաձայն են եղել, թե հանրապետությունում հասունանում է ներքաղաքական պետական հեղաշրջում։ Այս կապակցությամբ Ժողովրդավարական կոնգրեսի մասնակիցները որոշեցին բոլոր միջոցներ ձեռնարկել կանխելու իշխանության պայքարին ժողովրդական զանգվածների մասնակցությունը։

Իրակլի Ծերեթելին դադարեցրեց հացադուլը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՆՖՐՔ։ Պետական իշխանության հարցին նվիրված խորհրդարանական արտակարգ նիստ կկայանա եկող շաբաթ։ Ինչպես հայտնեցին խորհրդարանի մամուլ կենտրոնում, որոշման ընդունել են հանձնաժողովների ներկայացուցիչները եւ խորհրդարանի նախագահը օգոստոսի 1-ի երեկոյան 58 պատգամավորների ստորագրած հայտարարության հիման վրա։ Այս կապակցությամբ 20-օրյա հացադուլը դադարեցրեց Ազգային անկախության կուսակցության ղեկավար Իրակլի Ծերեթելին։ Ինչպես հայտնեց Ծերեթելին, իրեն այդ քայլին դիմել է այն պատճառով, որ կատարվել է իր պահանջներից մեկը՝ իշխանության հարցի վերաբերյալ խորհրդարանի արտակարգ նիստի հրավիրումը։ Սակայն Էդուարդ Շեւարդնաձեի հրաժարականին վերաբերող մյուս պահանջը մնում է անկատար։

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Պյատիգորսկի առողջարանները կիսով չափ դատարկ են

ՊՅԱՏԻԳՈՐՍԿ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՆՖՐՔ։ Տարեցտարի փասանում է վիճակը Մինվոդի առողջարաններում։ Ռուսաստանից, մերձավոր ու հեռավոր արտասահմանից ավելի ու ավելի քիչ մարդիկ են փնտրում իրենց արձակուրդն անցկացնել այդ շրջանի բաժկազդուրիչ համալիրներում։

Պյատիգորսկի ծովափիզիոթերապեւտիկ միավորումը, որը 10-ից ավելի առողջարաններ ունի, բացառություն չի կազմում։ Դրանց բեռնվածությունը հասնում է հազիվ 50 տոկոսի, որն անցյալ տարվանից 10 տոկոսով պակաս է։

«Էլեկտրաէներգիայի եւ ջրի գների աճը, որն իր հերթին բանկացնում է ուղեգրերը, չի կարող չազդել հանգստացողների թվի կրճատման վրա», ասաց միավորման տնօրեն Սերգեյ Արխիպենկոն։ Այս օրերին մեր առողջարանների ուղեգրերը զանգվածաբար վերադարձվում են։ Դրա պատճառը Մինվոդիի օդանավակայանում տեղի ունեցած արտակարգ պատահարն է»։

«Լրագրողները նույնպես երբեմն արում են իրադրությունը, ինչպես սխալ դնովում, գտնում է Սերգեյ Արխիպենկոն։ Այդպես ինչով բացատրել այն փաստը, որ գրեթե յուրաքանչյուր հաղորդման մեջ հիշատակվում է Պյատիգորսկը, որ գտնվում է ողբերգության վայրից բավական հեռու»։

Պրիմորիեն նույնպես ուզում է Կուրիլները

ՊՐԻՄՈՐԻԵ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Պրիմորիեի վարչակազմի ղեկավար Եւգենի Նազդրատենկոն առաջարկել է Կուրիլյան կղզիները ընդգրկել Պրիմորիեի կազմում։ Այս առաջարկը նա արել է տեղի քաղաքական կուսակցությունների եւ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ հանդիպման ժամանակ։ Վերջիններս պատրաստվում են երկրամասի նահանգապետի ընտրություններին։ Նազդրատենկոն հիշեցրել է, որ ժամանակին հենց ի-հիեցրեց Ե. որ ժամանակին հենց ի- երկրամասն է կառուցել Շիկոտան կղզու վերամշակման ձեռնարկությունները, իսկ հիմա Կուրիլյան կղզիներում բնական պաշարները գրեթե չեն օգտագործվում, մինչդեռ Պրիմորիեի գործարաններն անգործության են մատնված հումքի բացակայության պատճառով։ Նազդրատենկոն միաժամանակ խստորեն դեմ է արտահայտվել Ռուսաստանի բաժանմանը, եւ նշել է, որ Պրիմորիեն պատրաստ է մնալ միայն Ռուսաստանի կազմում։ Նա գտնում է, որ եթե Մոսկվան համաձայնվի մի քանի տարի տեղում թողնել այստեղ հավաքվող հարկերը, ապա երկրամասը կկարողանա լուծել ոչ միայն սեփական խնդիրները, այլեւ օգնություն հասնել հարեւան շրջաններին։

ԵԳՆ ԱՍՈՒԼԻՍ

Վերջին հինգշաբթիները պատանդների առեւանգման օր

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ։ «Ամեն ամսվա վերջին հինգշաբթի Մինվոդի շրջանում պատանդների առեւանգման օր է», այսօր Ռուսաստանի ՆԳՆ-ում մամլո ասուլիսում հայտարարեց ՆԳ փոխնախարար Անատոլի Կուլիկովը։ Նա լրագրողներին ծանոթացրեց պատանդների ազատման վերջին գործողության մանրամասնություններին։ Դրան մասնակցում էին 440 մարդ, 6 զրահամեքենա, ՄԻ-8 տիպի 7 ուղղաթիռ։ Ամբողջ գործողությունը տեւեց 4 վայրկյան։ Ուղղաթիռի գրոհն սկսվեց ուրբաթ օրը ժամը 3.06-ին այն բանից հետո, երբ ազդանշան ստացվեց, որ ուղղաթիռում կան սպանվածներ, իսկ Չեչնիայի դատախազը մտադիր չէ օժանդակել գործողությանը։

Հարձակումը կատարվում էր դատարկ պարկուճներով եւ օգտագործվում էին միայն լուսաձայնային նռնակներ։ Ոճրագործներից մեկը պետք է չեզոքացներ նռնակները։ Սակայն ահաբեկչի կրակոցը խանգարեց նրան, եւ պայթյունն անխուսափելի դարձավ։

Մյուս ստորաբաժանումների հետ համատեղ վերջին գործողությունն անցկացնում էր «Վեգան»։ Դա եզակի ստորաբաժանում է, որն անցյալ տարի ազատել է 280 պատանդների, ասաց Կուլիկովը։ «Ալֆա» ստորաբաժանումը գործողությանը չխառնվեց, քանի որ Մինվոդի հասնելուց հետո անձնակազմի պատրաստության ժամանակ չմնաց, ավելացրեց Կուլիկովը։

ԱՌԵՎՏՐԱ - ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿ
«ԱԿՈՒՆՔ»

Բանկը 1993թ. գործունեության արդյունքներով ստացել է եկամուտ 484.1 մլն. ռուբլի:
Շահութաբերությունը կանոնադրական ֆոնդի միջին տարեկանի նկատմամբ կազմել է 322.5%:
Բաժնետերերին վճարվել է դիվիդենտ 206%:
Բանկը ունի տարադրամի գործառնությունների արտոնագիր / արտոնագիր Դ. 28, 20.12.93 թ. /
Այսօր «ԱԿՈՒՆՔ» ԱԲԲ-ը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից պայմանագրային հիմունքներով ընդունում է դրամի և տարադրամի չտապ դեպոզիտներ մեկ ամսից մինչև մեկ տարի ժամկետով ու վճարում է հետևյալ դրույքաչափերը

դրամով		տարադրամով ԱՄՆ դոլ.
25%	1 ամիս	5%
81%	3 ամիս	18%
210%	6 ամիս	45%
450%	9 ամիս	85%
960%	12 ամիս	144%

«ԱԿՈՒՆՔ» բանկը երաշխավորում է Ձեր ավանդների ամբողջականությունը և հուսալիությունը: Ավանդների չափը չի սահմանափակվում:
Մանրամասն պայմանները նշված են հաճախորդի և բանկի միջև կնքվող դեպոզիտային պայմանագրում:
Ողջունում ենք մեր հաճախորդներին և սպասում ենք Ձեզ հետևյալ հասցեով. Երևան, 375070, Ե.Քոչարի, 13, Պետական հանրախանութի մոտակայքում, «Ռիգա» զաստրոնոմի հարևանությամբ:
Մեր հեռախոսներն են 55-27-53, 55-78-09, 55-13-09
Աշխատանքի ժամերն են 9.00 - 13.00
Հանգստյան օրերը շաբաթ, կիրակի:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

ԼԵՎՈՆ ՄԱՐԱՇԼՅԱՆ. (Գլենդելի քոլեջի դոցենտ. ծնվել է 1948 թ. Բեյրութում, բարձրագույն կրթությունը ստացել ԱՄՆ մի շարք համալսարաններում, դոկտորական թեզը պաշտպանել է «Հայկական հարցը Սեւրից Լոզան. տնտեսությունը եւ քաղաքականությունը ամերիկյան եւ բրիտանական քաղաքականության մեջ (1920-1923)» թեմայով, արդեն չորրորդ տարին է Հայաստանի Ամերիկյան եւ Երեւանի պետական համալսարաններում կարդում է տեսաձայնային դասախոսություններ այն մասին, թե ամերիկյան հեռուստատեսությունը ինչպես է լուսաբանում Արցախի եւ Հայաստանի, Ռուսաստանի եւ մեր շրջանի իրադարձությունները):

Հայաստանի պատասխանատու պաշտոնյաները կարծես թե մինչեւ օրս չեն հասկացել հեռուստացույցի առավելությունը: Բայց խնդիրն այն է, որ Հայաստանի կողմից ուղարկված ռեպորտաժները քիչ են եւ որակով շատ ցածր:

Բովանդակությունը վատ է, բացատրությունները նույնպես: Բայց պատասխանատվությունը շատերը պետք է կրեն: Բայց ամենաառաջինը պատասխանատու պետությունն է: Սակայն ցավալին այն է, որ պետական այրերը չեն ընդունում, թե մենք [illegible] ենք տալիս: Նույն Ռուբեն Շուգարյանը ժխտում է դա ասելով, որ մենք [illegible] չենք տալիս: Նույնիսկ ամերիկյան մամուլի մասին խոսելիս նա նշեց, որ հոդվածները հայանպաստ են: Ճիշտ է, որ հայանպաստ հոդվածներ եղել են այդ օրերին, բայց չի կարելի ասել, որ ամերիկյան մամուլի մեծ մասը հայանպաստ էր:

CNN-ը Շահումյանի գրավման ժամանակ հաղորդեց, թե զոհեր չկան: Այն ժամանակ զանգահարեցի արտգործնախարարության մամուլի քարտուղար Գառնիկ Բադալյանին եւ ասացի, թե կարող եմ CNN-ի թարգմանությունը ներկայացնել, որպեսզի հերքեք, բայց, ինչպես հայտնի է, որեւէ քայլ չձեռնարկեց: Ընդ որում, CNN-ը այդ ռեպորտաժները կրկնեց երեք անգամ: Եվ երբ կառավարությունից զանգահարեին եւ ասեին, թե հայերից նույնպես զոհեր կան, CNN-ը կարող էր հաղորդել: Նույնը Գայանեն, չկարողացավ բյունը չի կարող այդքան գումարներ ծախսել: Բայց Հայաստանը ունի մի բան, որ Ադրբեջանը չունի. սփյուռքը: Եվ երբ օգտագործվեն սփյուռքի ուժերը, մեծ արդյունքի կարելի է հասնել: Մյուս կողմից հայտնի է, թե պետական շրջանակներում ինչպիսի վերաբերմունք կա սփյուռքի նկատմամբ: Հիշենք Վահան Փափազյանի «Ազատություն» ռադիոկայանին տված հարցազրույցը: Մինչդեռ, Ամերիկայի հայկական համագումարը 1993 թ.-ին Մոսկվայից մի խումբ արտասահմանցի լրագրողներ բերեց Հայաստան, իսկ ՀԲԸՄ-ն հեռուստալրագրողներ եւ նրանց պատրաստած ռեպորտաժները դրական նշանակություն ունեցան Հայաստանի համար: Համաձայն եմ, որ սփյուռքը հազար ու մի սխալություններ ունի, բայց սփյուռքին եւ նրա կազմակերպություններին վարկաբեկելը ճիշտ չէ:

Սփյուռքն, անշուշտ, իրավունք չունի վատաբանել Հայաստանի մասին: Ես դեմ եմ նման մոտեցումներին: Իհարկե, շատ հարցերում սփյուռքահայերը ավելի լավ են հասկանում, քան տեղացիները: Սփյուռքահայերից խանդավառ աշխատակիցները պետք է իրենց խորհուրդներով օգնեն, եւ դուրս հաղորդվող յուրաքանչյուր բառ պետք է նախօրոք ստուգվի: Պետք է հաշվի առնվեն եւ՛ քաղաքի, եւ՛ ամերիկացիների ասածները, հաշվի առնվի ընդհանուր մթնոլորտը: Թուրքիայի թղթակիցները շատ ճանաչված են Անկարայից Ադրբեջանի եւ Հայաստանի մասին ռեպորտաժներ հաղորդում: Հայաստանից Ղարաբաղի մասին այնպիսի ռեպորտաժներ պետք է տալ, ինչպիսիք ուղարկում են թուրքերը Ադրբեջանի մասին: Լավ կլիներ, որ Ղարաբաղն իսկ ունենար CNN-ի թղթակից, բայց քանի որ չունի, Հայաստանը պետք է այդ բացը լրացնի: Այդ ռեպորտաժները, երբ անգամ մեկ ժամով կմոտեցնեն խաղաղությունը, մեծ օգուտ տված կլինեն: Լավ կլինի, որ Հայաստանից ռեպորտաժներ պատրաստվեն Թուրքիայի, Լիբանանի եւ մյուս երկրների հայ գաղթօջախների մասին: Ինչու եմ հիմնականում ծանրանում CNN-ի վրա, քանի որ նա մեծ նշանակություն ունի միջազգային քաղաքականության մեջ եւ մեծ ազդեցություն ունի հասարակական կարծիքի ձեւավորման վրա: Իհարռում CNN-ի հետ հետադարձ կապի բացակայությունը: Հայկական հեռուստատեսությունը մի ժամանակ ուներ CNN-ի ալիք, եւ մենք թարգմանում էինք CNN-ի նորությունները: Այսօր, որքան էլ զավեշտական լինի, թարգմանում ենք «Վեստի» եւ «Նովոստի» միջազգային լուրերի տեղեկությունները: Այդ նորություններում հիմնականում բացակայում է Ղարաբաղի թեման: Լինելով «Լրաբեր»-ի աշխատակից, հիմնական տեխնիկական աջակցությունը ստանում եմ այնտեղից: Ինձ թվում է, թե CNN կարող են նայել այս կամ այն հաստատություններում: Բայց ինչու՞ մասնավոր բնակարաններում, հյուրանոցներում կարող են CNN նայել, իսկ հայկական հեռուստատեսությունում ոչ: Մեզ չեն մերժում, բայց նոր անտենայի տեղադրումը շատ է դանդաղում: Իմ կարծիքով, կարելի է ստեղծել հեռուստատեսային վերլուծական կենտրոն, հրավիրելով համապատասխան մասնագետների, եւ այդ կենտրոնի վերլուծությունն օգտագործել մեր աշխարհում կողմնորոշվելու համար: Իհարկե, ես մամուլի հրապարակումներից օգտվում եմ,

ԼՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի դեմքը CNN-ում կամ ինչպե՞ս ենք կռվում լրատվական դաշտում

Հայաստանյան մամուլը բազմիցս անդրադարձել է մեր պետության արտաքին ու ներքին քաղաքական խնդիրներին, շոշափելով ոչ միայն պետական մարմինների կողմից կատարվող կամ չկատարվող գործունեությունը, այլեւ քննելով արտասահմանյան տարբեր լրատվական գործակալությունների հեռուստառադիոմամուլի համար Երեւանից տրվող հաղորդումների որակն ու ուղղվածությունը: Ինչ խոսք, բազմաթիվ լրատվական միջոցների շարքում կարեւոր տեղ ունեն միջազգային ճանաչում, հեղինակություն, ինչպես նաեւ ազդեցություն ունեցող հեռուստակայանները: Դրանց շարքում է նաեւ ամերիկյան հանրահայտ հեռուստաընկերություններից CNN-ը, որը լուրերի շուրջօրյա մի ծառայություն է՝ ողջ աշխարհի ամենատարբեր թեժ կետերից տրվող ազդեցիկ ռեպորտաժներով: Եվ երբ երկու տարի առաջ հայկական հեռուստատեսությունը պայմանագիր ստորագրեց CNN-ի հետ, որի համաձայն իրավունք ստացավ կարճ ռեպորտաժներ ուղարկել World Report ծրագրի համար, հայ հեռուստադիտողը կարողացավ ծանոթանալ CNN-ի Հայաստանի թղթակից Ռոբերտ Մալխասյանի առաջին ռեպորտաժներին: Այնուհետեւ պրն. Մալխասյանն ինչ-ինչ պատճառներով հրաժարվեց ռեպորտաժներ ուղարկել, եւ միայն մեկ տարի անց այդ աշխատանքը շարունակեց Գայանե Գրիգորյանը: CNN-Հայաստանի հեռուստատեսություն կապը պահպանվեց ՀԲԸՄ-ն, նրա լրատվական կենտրոնի ղեկավար Դավիթ Ձեկյանի անմիջական մասնակցությամբ: Թե ինչքանով է կարողացել Հայաստանն իրականացնել այդ կապի տված բոլոր հնարավորությունները, ի՞նչ խոչընդոտներ ու թերություններ են եղել այդ ընթացքում, այս հարցերին մենք փորձեցինք պատասխանել պրոֆեսոր Լեւոն Մարաշլյանի եւ CNN-ի Հայաստանի թղթակից Գայանե Գրիգորյանի հետ ունեցած զրույցների միջոցով:

դրանից զատ՝ տեքստերն ու մոնտաժն էլ վատ են: Կարծում եմ, որ այն պաշտոնյաները, որ Գայանե Գրիգորյանին նեղացրեցին, մեծ սխալ արեցին: Ես նրա հետ հանդիպել եմ, բարի անձ է, իր դեմ որեւէ անձնական վատ կարծիք չունեմ: Բայց նա այս գործի մեջ չունի տաղանդ եւ պրոֆեսիոնալ կեցվածք, միջազգային հասկացողություն: Ընդ որում, նրան նեղացնողներն էլ չեն հասկանում, թե ինչ են միջազգային չափանիշն ու հարաբերությունները, որոնք են հեռուստատեսային աշխատանքի կարեւորությունները: Օրինակ, 1993 թ. ձմռանը ծանր պահին Գայանեն CNN-ին հիվանդանոցի մասին մի ռեպորտաժ ուղարկեց: Եթե սովորաբար ուղարկվեր այդ ռեպորտաժը, ճիշտ կլիներ: Բայց, այն պահին, երբ այլ հիվանդանոցներում հոսանք ու գազ չկար, դեղեր չկային, ցույց տալ ժամանակակից կահավորանքով ու լույսերով օժտված հիվանդանոց, անհեթեթին ճիշտ չէր: Դա հակադրվում է նաեւ Հայաստանի կառավարության այն ցանկությանը, թե հանրապետությունում չափազանց ծանր վիճակ է: Կոնգրեսականներն ԱՄՆ-ում ինչ կարող են մտածել, որ մի կողմից գոռում է, ճգնաժամ, մյուս կողմից լավ հիվանդանոցներ կան: Այդ ռեպորտաժից մի քանի օր հետո ամերիկյան մի այլ հեռուստալրագրող մի ռեպորտաժ ցուցադրեց, որը թերեւս ավելի շահավետ էր Հայաստանի համար:

Այն ժամանակվա ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Ռուբեն Շուգարյանը նույն ռեպորտաժի մեջ ասաց, թե «Հայաստանում ոչ մի հիվանդանոց չի գործում»: Նրա ասածն ավելի ճիշտ էր, քան Գայանեի հաղորդածը: Եվ այս երկու ռեպորտաժները ուղղակի հակադրեցին իրար:

Հարց է առաջանում. որեւէ մեկը չկա՞, որ ստուգի Հայաստանից ուղարկվող ռեպորտաժները, ուսումնասիրի դրանց բովանդակությունը:

ազդեցիկ պատասխան ուղարկել CNN, Քելիքաչարի գրասենյակից հետո:

Ես որեւէ կուսակցության անդամ չեմ, ընդդիմադիր չեմ, լավ կապեր ունեմ եւ կառավարության եւ ընդդիմադիր կուսակցությունների հետ, տեսնում եմ եւ՛ լավը, եւ՛ վատը: Ուղղակի քննադատում եմ այն մարդկանց, որոնք հակազդում են Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի քաղաքականությանը եւ վնաս բերում երկրին, չհասկանալով հեռուստատեսային քաղաքականությունը:

Ամեն տարի մի քանի հարյուր ժամերի ռեպորտաժներ եմ բերում (ունեմ մոտ 1500 ժամանոց հավաքածու): Այս տարի բերել եմ 130 ժամանոց հավաքածու, Հայաստանի, Ղարաբաղի, ԱՊՀ-ի ներքին եւ արտաքին քաղաքականության, Պարսից ծոցի պատերազմի մասին: Կառավարական մարմինները ոչ մի հետաքրքրություն չեն ցուցաբերում, թերեւս մտածելով, որ իրենց պետք չէ:

Գայանեն նույնպես ցանկություն չունի սովորելու: Նա միայն իր ռեպորտաժները ցանկացավ դիտել:

Մինչդեռ, ԱՄՆ հեռուստատեսությամբ Ղարաբաղի հարցը ներկայացվել է տարբեր ոճերով: 1988-ից ի վեր սկզբից շատ դրական էր, հետո սկսեց նվազել: Ամենավատ պահը 1992 թ. գարնանը, Խոջալուի գրավման ժամանակ էր: Ազերիները օգտվելով Թուրքիայի խորհուրդներից, այդ դեպքը չափազանցրեցին եւ իրար հետեւից հայերին ներկայացրեցին որպես ցեղասպան ժողովուրդ: Հայաստանի կողմից CNN-ով ոչ մի պատասխան չեղավ: Այն ժամանակ ԱՄՆ-ում Հայաստանի դեսպանատան (Ալ. Արզումանյանի օրոք) տարածած մամուլի տեղեկանքն այնքան տկար էր ու անհամոզիչ, որ երբ ասածը կարդար, կկարծեր, թե թուրքերի ասածը ճիշտ է: Իհարկե, ազերիները ամիսը 30 հազ. դոլար են ծախսում մի ֆիրմայի վրա եւ մեծ ժամանակի քարոզչություն են տանում: Ճիշտ է նաեւ, որ Հայաստանի կառավարու-

ակնկալում են միայն դրամական օգնություն, մինչդեռ նրանց մեծ մասը միջին խավից է եւ շատ բան չի

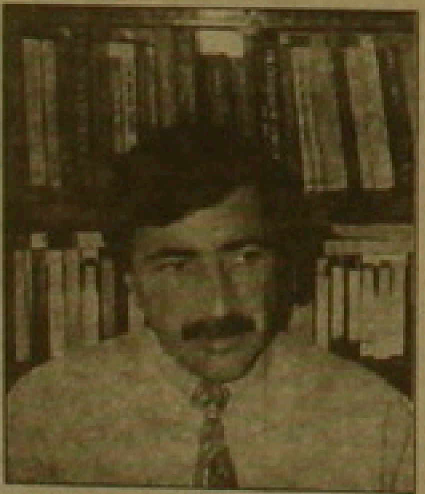

կարող տալ: Ավելի շատ կարող են պրոֆեսիոնալ մասնագիտական օգնություն ցույց տալ: Այդ առումով իմ, շատ բան կարելի է սովորել սփյուռքից: Հուսով եմ, որ Հայաստանի կառավարությունը մի օր կհասկանա, թե ինչպիսի ներուժ ունի սփյուռքը:

Այսօր միայն Ղարաբաղի՞ մասին պետք է ցուցադրել: Ես դեմ չեմ, որ Հայաստանի կյանքի դրական կողմերն ու հաջողությունները ցուցադրվեն, բայց դրանք պետք է լինեն ճիշտ ժամանակին: Եվ հետո պետք է կառավարական մակարդակով վերահսկվի այդ լրատվությունը, համակարգվի, երբ սփյուռքահայերն են պատրաստում, ապա նրանց էլ պետք է բացատրի: Պետք է ստեղծել [illegible], CNN-ով զբաղվող խումբ, իսկ Գայանե Գրիգորյանը կարող է լինել միայն համակարգող վարիչ, որի փորձառությունն արդեն ունի: Գայանեի նոր եւ հին ռեպորտաժների տարբերությունը քիչ է: Իհարկե, նորերը ավելի լավն են, բայց դեռեւս շեղման կարիք ունեն: Նախագահի աշխատակազմ, արտգործնախարարության, Գերագույն խորհրդի պատասխանատու կ... կե, կան նաեւ այլ հեռուստակայաններ, որոնց Հայաստանը նույնպես պետք է հետեւի, եթե այդ հնարավորությունը կա:

ԳԱՅԱՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ. (CNN-ի Հայաստանի թղթակից, աշխատել է Հայաստանի ռադիոյի արտասահմանի համար տրվող հաղորդումների խմբագրությունում, այնուհետեւ «Լրաբերում», 1992 թվականի նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունը կազմակերպեց մրցույթ, որպեսզի ՀԲԸՄ-ի աջակցությամբ CNN-ի համար տրվող ռեպորտաժների համար թեկնածու ընտրի: CNN-ում նա հաղթող ճանաչվեց, եւ ՀԲԸՄ-ի աջակցությամբ 1993-ի հունվարի 6-ին հրավիրվեց Ատլանտա, որ վեցշաբաթյա միջազգային մասնագիտական ծրագրի շրջանակներում սովորեց եւ մինչեւ օրս CNN է ուղարկել 30-ից ավելի ռեպորտաժ):

Ատլանտայում եղած ժամանակ 3 ռեպորտաժ պատրաստեցի, որոնցից երկուսը Հայաստանի շրջափակման, իսկ մեկը ՀԲԸՄ-ի հովանու ներքո ամերիկյան եւ հայ բժիշկների համագործակցությամբ ստեղծված վերականգնողական վիրաբուժության կենտրոնի մասին էր: Իհարկե, շատերի կողմից այդ ռեպորտաժի թեման քննադատության ենթարկվեց, թե այդ ռեպորտաժն այն տպավորությունը կթողնի, թե Հայաստանում բժշկությունը բարձր մակարդակի վրա է եւ արգելք կհանդիսանա հետագա բժշկական օգնության համար:

Ռեպորտաժների ընտրությունը կատարում եմ անձամբ, ինձ հետ ոչ ոք չի համագործակցում: Մի քանի դեպք է եղել, երբ, օրինակ նախագահի խոսնակ դեսպան Դավիթ Շահնազարյանը ինձ փաստաթղթեր տրամադրեց, եւ ես հաղորդում պատրաստեցի ռմբահարումների մասին, եւ երկրորդը՝ CNN-ն առաջարկեց հետխորհրդային Հայաստանի մասին ռեպորտաժ պատրաստել:

Իմ աշխատանքին շատ է խանգա-

բայց դա սիրողական բնույթ ունի: Ինձ պետք է աջակցություն ցույց տան այն պաշտոնյաները, որոնց ծանոթ են զանգում միջազգային անցուդարձի հետ կապված փաստերը: Հատկապես կարեւորում եմ մեր շրջանում կատարվող իրադարձությունների մասին լրատվությունը: Լավ կլիներ, որ ինձ ասեին, թե այս կամ այն պահին Թուրքիայում ինչ քաղաքականություն է տարվում, որպեսզի ես համապատասխան ռեպորտաժ պատրաստեի: Նախագահի մամուլի ծառայությունը միայն իմ ռեպորտաժների տեսաերիզներն է ուղարկում, սակայն մինչեւ օրս ոչ մեկը չի ասացել, թե ես ինչ եմ ուղարկում: Դա լուրջ հարց է, որովհետեւ աշխարհի 80 տոկոսը այդ ռեպորտաժները դիտում է: Լավ կլինի, որ պետական մակարդակով այդ վերահսկողությունը իրականացվի եւ խորհուրդներ տրվեն: Ես պատրաստ եմ ընդունել առողջ քննադատությունը: Սակայն, մինչեւ օրս ոչ մեկն իմ աշխատանքը չի գնահատել ոչ լավ, ոչ էլ վատ: Միակ արձագանքը եղել է պրն. Մարաշլյանի կողմից: Մենք իրերին նայում ենք տարբեր տեսանկյուններից: Նա նայում է որպես սփյուռքահայ, ԱՄՆ-ի քաղաքացի, իսկ ես նայում եմ որպես հայաստանցի: Նրա կարծիքով, ես խորությամբ չեմ ներկայացնում Հայաստանի բուն վիճակը: Ես աշխատում եմ Հայաստանի ծանր վիճակը ներկայացնել, բայց չեմ ուզում Սոմալիին նմանեցնել: Ես ուզում եմ, որ աշխարհն իմանա, որ թեեւ մեր ազգն ունի բարձր կրթական մակարդակ, բայց գտնվում է ծանր պայմաններում: Այնուհետեւ, ես այն կարծիքին չեմ, թե Ղարաբաղի հարցում զլացել եմ: Իմ ռեպորտաժների 50 տոկոսը եղել է Ղարաբաղի մասին: Իսկ երբ հնարավոր չի եղել Ղարաբաղ գնալ, այդ թեման շոշափել եմ երեւանցիների հետ հարցազրույցներ անցկացնելու միջոցով: Ես միշտ ջանացել եմ մեր պետության քաղաքականությունը, այն է որ Հայաստանը հակամարտության

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

կում չէ, բայց նաեւ չենք կարող մեր հայրենակիցների մասին չմտածել: Ուզել եմ նաեւ, որ դա Ղարաբաղի ինքնորոշման հարց է եւ ոչ թե ադրբեջանցիներից հողային պահանջի խնդիր: Բացի այդ, ես CNN-ի Ղարաբաղի թղթակիցը չեմ եւ Ղարաբաղի թեմայից դուրս պետք է ցույց տամ նաեւ, թե ինչ է կատարվում Հայաստանում, ինչ կրթօջախներ կան, ի՞նչ ձեռնարկումներ ունենք: Սա էլ պետք է ցույց տանք, որպեսզի այն տպավորությունը չստեղծվի, թե երկու ցեղախումբ հետո Ղարաբաղում կռվում են: Պրն. Մարաբյանն այդ ռեպորտաժների մասին ասում է, որ դրանք ինքնանպատակ են: Ես այդ կարծիքին չեմ: Նա դրանց նայում է որպես ամերիկացի: Ի դեպ, CNN-ի World Report հաղորդումը ներկայացնում է աշխարհի տարբեր երկրներում կատարվող իրադարձությունների խճանկարը եւ նրանք ինձ հաճախ են ասում, թե պետք չէ ամերիկանացնել ազգային երանգ ունեցող ռեպորտաժները: Դրանք հայկական հեռուստատեսության եւ հայ հեղինակի ռեպորտաժներ են եւ ես չեմ կարծում, որ դրանց մեջ կա սխալմունք: Փորձում եմ մեր ժողովրդին գեղեցիկ ներկայացնել անգամ իր դժվարությունների, դժբախտությունների մեջ: Ես չեմ ուզում, որ իմ երկիրը երեւա աղքատ, խեղճ, կեղտոտ: Չէ որ այդ բոլորով հանդերձ Հայաստանում կա լավատեսություն, կան լավ գործեր, որոնք կարող են մեր ազգին լավ կողմից բնորոշել: Ինչ-որ տեղ իմ ռեպորտաժներն իմ անհատականության կնիքն ունեն:

Իհարկե, մենք դեռ շատ բան ունենք սովորելու արտասահմանցի լրագրողներից: Ես կուզենայի, որ ուրիշ թղթակիցներ էլ լինեին ինձ հետ եւ ես էլ դպրոց եմ միշտ սովորել ինքնակրթությամբ եւ երբեք այն կարծիքին չեմ եղել, որ ամեն ինչի արդեն հասել եմ եւ այլեւս պետք չէ շարունակել սովորել:

Ես բարձր եմ գնահատում պրն. Մարաբյանի կատարած աշխատանքը, որ նա կարողացել է Հայաստանին եւ մեր տարածաշրջանին նվիրված լրատվությունը հավաքել, բերել, ցուցադրել, թեեւ մենք չպետք է զլանայինք նաեւ գնալ նրա դատավարություններին, անկախ նրանից, նրա հետ համաձայն ենք, թե՝ ոչ: Այդ աշխատանքը, որ կատարվել է մեր հայրենակցի կողմից, պետք է ողջունել ողջունել:

Ամփոփելով վերը ասվածը, մի անգամ եւս ցավով պետք է նշենք, որ արտաքին լրատվական քաղաքականությունն իրոք գտնվում է բարձիթողի վիճակում: Բացակայում են միջազգային լրատվական միջոցների հետ տարվող համակարգված աշխատանքը, Հայաստանի եւ շրջանի մասին շրջանառության մեջ գտնվող լրատվության լուրջ ուսումնասիրությունները:

[illegible] որում, պրոֆեսոր Մարաբյանն իր ելույթներում արդեն չորրորդ անգամ է հայտնում, Հայաստան եւ այս տարի նաեւ Ղարաբաղ կատարած յուրաքանչյուր այցելության ժամանակ նա հնարավորություն է ընձեռում լրագրության ասպարեզի հետ առնչվող բոլոր պատասխանատու անձանց ծանոթանալ մեր մասին ամերիկյան հեռուստատեսությամբ եւ նաեւ մամուլում հնչած հրապարակումներին, ռեպորտաժներին: Բայց պետական այրերը ոչ միայն զլանում են օգտվել այդ առիթից, այլեւ մեծամասամբ չեն ընդունում մամուլում հնչած քննադատական դիտողությունները: Ուստի, բնական է, որ Հայաստանի անկախության չորրորդ տարում, արդեն էլ սարքինակ բերա, չստեղծվեց այն պետական մարմինը, որը կկարողանար համակարգել դրսում հաղորդվող լրատվությունը: CNN-ի հարցում, մենք պետք է օգտվենք մեզ տրված հնարավորություններից եւ այդ ծրագիրն օգտագործենք մեր պետության քաղաքականության քարոզչության համար: Սամվելյանը որ World Report ծրագիրն առանց կրճատումների եթեր է տալիս յուրաքանչյուր ռեպորտաժ:

ՎԻԳԵՆ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ

Պաշտպանական բնագավառում կրճատումնե՞ր

Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը պաշտպանական բնագավառում աննախադեպ կրճատումների մի ալիք է ծավալել, փակելով ամբողջ երկրով մեկ տասնյակի հասնող ռազմական նշանակության կենտրոններ եւ 18.700 աշխատատեղեր, հաղորդում է «Սայփրոս Ուիքլի» շաբաթաթերթն իր հուլիսի 21-ի համարում:

Ավելի քան քսան բարձրագույն ռազմական պաշտոններ են կրճատվել, հոսպիտալներ, բարձրագույն քոլեջներ ու զինապահեստներ են փակվել եւ այլ կողմնակի ծառայություններ նվազեցվել: Հրամանատարային եւ ղեկավարման ամբիոնները պաշտպանության նախարարությունից տեղափոխվել են փոքր շրջանային կենտրոնատեղերի իրավասության ներքո: Մինչեւ 2000 թվականը նախատեսվում է ցամաքային ուժերի քանակը 120 հազարից իջեցնել 114 հազարի, օդուժի քանակը՝ 70-ից 57 հազարի, եւ նավատորմի քանակը՝ 51-ից 44 հազարի: Սակայն պաշտպանության նախարարությունից զգուշացրել են, որ առաջնային գծերի կազմավորումներում կրճատումներ չեն լինի եւ «Անգլիայի մարտունակությունը կմնա անձեռնմխելի»:

Թերթի հաղորդման համաձայն, փակված բազաներից ամենակարեւորը եղել է թագավորական նավերի Ռոզեթ նավակայանը, որտեղ 700 հոգի կորցրել են իրենց աշխատանքը: Փակման հետեւանքով տարեկան 22 միլիոն դոլլար պետք է խնայվի: Մյուս կենտրոնների թվում նշվում են Լինքոլնշիրում գտնվող օդուժի Սքեմփտոն բազան եւ Քենտում գտնվող նավաստիների երաժշտության դպրոցը: Ցամաքային, օդային եւ ծովային ուժերի առանձին կենտրոնատեղիներ պետք է միանան մեկ ընդհանուր կենտրոնատեղիի մեջ եւ 20 հազարի հասնող արագ տեղակայման միացյալ ուժեր անվան տակ մի հզոր զորամիավորում է կազմվելու նախկին պարաշյուտիստների, ծովուժի կոմանդոսների եւ ռազմական ինքնաթիռների օդայուների առանձին ստորաբաժանումների փոխարեն, էլ ավելի արդյունավետ դարձնելու նրանց համատեղ գործունեությունը: Ռազմական երեք հոսպիտալներից երկուսը փակվելու են: Դրանց փոխարեն նախատեսվում է առանձին ռազմական կորպուսներ ավելացնել մի շարք քաղաքային հիվանդանոցների շենքերին: Վերոհիշյալ միջոցառումներն ու հազկապես աշխատատեղերի կրճատումները զայրույթի եւ բողոքի մեծ ալիք են առաջացրել ինչպես ընդդիմադիր կուսակցության պատգամավորների, այնպես էլ արհեստակցական միությունների եւ առողջապահական բնագավառի ներկայացուցիչների շրջանում:

Վախենալով, թե Փարիզում թիրախ կդառնա Թուրքիայում մարդկային իրավունքների խախտման մեղադրանքով, Չիլլերը մտադիր էր որպես փախուստ օգտագործել Յաշար Քեմալին, Օրհան Ալփանին եւ Մյումթազ Սոյսալին, որոնք միջազգային համբավ ունեցող դեմքեր են, նրանց մտցնելով պատվիրակության մեջ: Սակայն, վերջին րոպեին այդ երեք անձինք, գրեթե ծիծաղելի պատրվակներ առաջ քաշելով, չհամաձայնեցին Չիլլերի կողմին մասնակցել այս պաշտոնական այցին, որ, լուս երեւույթին, համոզմանը պետական շահերի ստորված ոչինչ ասելու բաներ, որոնց չէին համաձայնում:

Հուլիսի 23-ին, ժամը 11-ին, Օռլի օդանավակայանից սովորական բարձրակարգ օդանավով նա վերադարձավ Անկարա:

Հակառակ Չիլլերի բուռն փափագին, նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը, պատճառ բռնելով միգամածության գործադրությունը, այդպես էլ հնարավորություն չգտավ հանդիպելու նրա հետ:

Հատկապես վերջին հինգ ամիսների տնտեսական ճգնաժամի պատճառով, իր իսկ՝ ճշմարիտ ուղի կուսակցության պատգամավորների կողմից լուրջ քննադատությունների թիրախ դարձած վարչապետուհին մակերեսության նախկին փոխնախագահ, ներկայումս Սոցիալ-դեմոկրատական ժողովրդական կուսակցության պատգամավոր ու արդեն արտգործնախարար, միջազգային շրջանակներում իր ելույթներով ու հոդվածներով հանրահայտ Մյումթազ Սոյսալն էլ «հրավիրագիր» ստացողներից էր:

Վերոհիշյալ երեքն էլ զանազան պատճառաբանություններով (առձակուրդ, բժշկական քննություն եւ մրսածություն), քաղաքավարի մերժեցին Չիլլերի հետ Փարիզ գնալ:

"Հայերի տեսակետից շատ կարեւոր եղող այս մտավորականների, մանավանդ առաջին երկուսի այս վե-

ՓԱՐԻԶ

Գեղադեմ Չիլլերը չկարողացավ ընդունվել Միտերանի կողմից

Թուրքիայի վարչապետ տիկ. Թանսու Չիլլերի հուլիսի 21-23-ը ծրագրված փարիզյան «աշխատանքային» այցը հենց առաջին օրվանից ձախողություններով սկսվեց:

Երկրորդ ձախողությունը, թուրքական կողմի տեսակետից, Ֆրանսիայի Հանրապետության նախագահի մերժումն էր այս այցի ընթացքում ընդունել թուրք վարչապետուհուն: Մինչդեռ Չիլլերը մեծ հույսեր էր կապել փարիզյան այս այցի հետ, ակնկալելով, թե այն կարող էր նպաստել Թուրքիայի ներսում անկման մեջ գտնվող իր ժողովրդականության բարձրացման գործին:

Մի կողմից համազգային կոչ անելով Թուրքիայից դուրս բնակվող միլիոնավոր քաղաքացիներին գումարներ ներդնել Թուրքիայում եւ նպաստել նրա տնտեսությանը, մյուս կողմից թուրքական եւ ամերիկյան մամուլում մեծ աղմուկով հայտնի է դառնում, թե հենց ինքը՝ վարչապետ Չիլլերը եւ նրա ամուսինը, տարիներ շարունակ, մանավանդ իր վարչապետության օրոք, տասնյակ միլիոն ամերիկյան դոլլարներ են ներդրել ոչ թե Թուրքիայում, ՝այլ ԱՄՆ-ում:

Ֆրանսիայի արտգործնախարարության պատասխանատուներից տիկ. Կափիոսայից մեր ստացած տեղեկությունների համաձայն, Փարիզ կատարած Չիլլերի այցի ժամանակ քննարկվեցին Ֆրանսիա-Թուրքիա տնտեսական հարցեր:

Հուլիսի 22-ի առավոտյան ժամը 11-ին, վարչապետուհին Օտել դը Կրիյոնում տեսակցեց Ֆրանսիայի արտգործնախարար Ալեն Ժյուպեի հետ, ժամը 13-ին Մատինյոնում ճաշեց վարչապետ Բալադյուրի հետ: Նույն օրը երեկոյան Չիլլերը Օտել դը Կրիյոնում անցկացրեց իր մամուլի ասուլիսը:

թուրքական կառավարություն էր տալիս այս այցին: Մյուս կողմից Չիլլերը մտածում էր, թե իր փարիզյան այցը որոշ չափով կգրի Եվրոպայի դժգոհությունը, որ առաջացրել էին Թուրքիայի մեջլիսի քուրդ պատգամավորների դեմ սանձազերծված հետապնդումները:

Ահա այս պատճառով է, որ թուրք վարչապետուհին ծրագրում էր իր հետ Փարիզ տանել Եվրոպայում եւ հատկապես Ֆրանսիայում իրենց բարգավաճված գրչերով հանրահանոր, ժողովրդավարության քարոզչությամբ անելու գնով անցյալում հետապնդումների ենթարկված լրագրող-գրողների, արվեստագետների եւ իրավաբանների:

Ծագումով քուրդ, բազմիցս Նոբելյան մրցանակի թեկնածու առաջարկված, Ֆրանսուա Միտերանի մասնավոր համակրանքին արժանացած Յաշար Քեմալը նույն նպատակով նախապես նման մի առաջարկ ստացել էր վարչապետուհուց, սակայն զանազան պատճառներով մերժել էր այդ «հրավերը»: Երկար տարիներ իր ձախակողմյան գաղափարների եւ լայնախոհ գրերի պատճառով թուրքական բանտերի «այցելու» եղած, այսօրվա հանրահանոր գրող-լրագրող Չեթին Ալթանը, նույնպես հրավիրվել էր Փարիզի այս այցին մասնակցելու: 1971 թ. մարտի 12-ի զինվորական հարվածի ժամանակ թուրքական բանտերում «իջեւանող», հետո իրավագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր, միջազգային խաղաղության կազ-

րաբերմունքը հասկանալի է:

Թուրքական մամուլում ու հանրային կարծիքում ժամանակ առ ժամանակ բարձրացող ամենաթեժ հակահայկական հարձակումներին վերոհիշյալ թուրք մտավորականները երբեք չեն մասնակցել: Ընդհակառակը, ավելի հանդուրժողական մոտեցում ունենալով հոդվածներով հրապարակ են իջել, ասելով, թե «եթե ուզում ենք անցնել աշխարհի քաղաքակիրթ ազգերի շարքը, նախապայմանն է անցյալի կեղտոտ շորերը թափելու փոխարեն մեր իսկ ձեռքերով մի անգամ ընդմիշտ հրապարակ հանել եւ լվանալ մեր սխալները»:

Մյուս կողմից, Ֆրանսիայի դիվանագիտական շրջանակները եւ նույնիսկ թուրքական մամուլը հայտնում են, որ Ֆրանսուա Միտերանի 14 տարվա հանրապետության նախագահի պաշտոնում գտնված ժամանակամիջոցում, իմացողները լավ գիտեն, թե Միտերանը սկզբունքորեն ամեն տարվա հուլիսի 14-ի Հանրապետական տոնի օրվանից մինչեւ սեպտեմբեր բացարձակապես չի ցանկանում արտասահմանցի որեւէ հյուրի ընդունել: Դա, իհարկե, հիշեցվել էր վարչապետուհի Թանսու Չիլլերին, սակայն կարծելով, թե ինքը գուցե կարողանա հրապուրել Ֆրանսուա Միտերանին, համառորեն ձգտել էր նրա հետ հանդիպելու իր բուռն ցանկությունը:

Սակայն, ինչ արած, գեղադեմ Չիլլերի առաջ հիմա էլ ծառացավ Միտերանի միգապատկի արգելքը:

ՐԱՖՖԻ ՀԵՐՄՈՆ ԱՐԱՔՍ

ՏԱՍԱՌՈՑ

Լոնդոն. Նավթի գինն աճում է

ԼՈՆԴՈՆ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Վերջին տարում առաջին անգամ Լոնդոնի բորսայում հում նավթի մեկ բարելի գինն անցել է 19 դոլլարից: Փորձագետները դա կապում են Նիգերիայի նավթահորերում ընթացող քաղաքական գործադուլի հետ, որի արդյունքում հանքահորերի մեծ մասն անգործության է մատնված: Ըստ ՕՊԵԿ-ի ներկայացուցչի, նավթարդյունահանող մյուս երկրներն ուշադրությամբ հետեւում են դեպքերի զարգացմանը, սակայն առայժմ մտադիր չեն հապճեպ քայլեր ձեռնարկել նավթային շուկայում հավասարակշռությունը վերականգնելու համար:

Շրի Լանկայում փղերը միջամտեցին նախընտրական հավաքին

ՇՐԻ ԼԱՆԿԱ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Շրի Լանկայի հյուսիսում անսպասելիորեն տապալվել է նախընտրական հավաքը, քանզի մի քանի վայրի փղեր փորձել են «միանալ» այս միջոցառմանը: Մինչ ազգային միացյալ կուսակցության անդամները խուճապահար փախչում էին, փղերը տրորում էին ժամանակավոր բեմն ու ոտնակոխ անում աթոռները: Միայն արհեստական աղմուկի միջոցով հնարավոր եղավ հանգստացնել փղերին: Ճակատագրի հեգնանքով փիղը այս կուսակցության խորհրդանիշն է:

Սերունդներին ուղղված արբանյակ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 2 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Ռոչեստրի գիտական կենտրոնում ավարտվեց աշխատանքը «Տիեզերական կամուրջ» նախագծի վրա, որի նպատակն է արձակել երկրի արբանյակ՝ սերունդներին ուղղված 39800 ծածկագրություններով, հաղորդում է «Նյու Յորք Նյուզդեյ» թերթը: «Տիեզերական արխիվի» ստեղծմանը մասնակցում էին 50 երկրների 40 հազար մասնակցողներ: Արբանյակը են թարգմանած է արձակել օգոստոսի 3-ին Ֆլորիդայի Ջոն Քենեդիի անվան տիեզերական կենտրոնից: Արբանյակում առկա տեղեկատվությունը կարող է տիեզերքում մնալ միլիոնավոր տարիներ: Սերունդներին իրենց ուղերձներն են հղել Լուսնի վրա վայրէջք կատարած ամերիկացի տիեզերագնաց Յուջին Սերնանը, ԱՄՆ փոխնախագահ Ալբերտ Գորը, ամերիկյան բանտերի կալանավորները, ֆանտաստ գրող Արթուր Քլարկը, մահացու հիվանդ երեխաները: «Տիեզերական արխիվի» մասնակիցը դառնալու որեւէ մեկի ցանկությունը չի մերժվել:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԹՈՒՅԼ ԼՍՈՂ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԴՊՐՈՑԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ 1-8 ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ՝ 1994-95 ՈՒՍՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ

Դպրոցը Հայաստանի Հանրապետությունում միակ հայկական դպրոցն է, թույլ լսող ու ուշ խլացած երեխաների համար: Այստեղ ուքանյա հանրակրթական ուսուցմանը զուգընթաց կցիրառվեն արհեստների. տղաները՝ կոշկակարության, փայտամշակման, աղջիկները՝ դերձակության: Ուսումնադաստիարակչական գործընթացը կիրականացվի ռակյալ մասնագետ մանկավարժների կողմից, սուրդոլոգ բժշկի անմիջական հսկողության պայմաններում: Որոշ ծնողներ, թույլ լսող երեխային դպրոց բերելու փոխարեն, տանում են անհաս մարդկանց մոտ բուժվելու եւ պարապելու: Նման ծնողներին խորհուրդ ենք տալիս սթափվել եւ ճիշտ կողմնորոշել երեխայի ապագան: Միայն իր կոլեկտիվի մեջ է թույլ լսող երեխան դառնում ինքնավստահ՝ սեփական ուժերի եւ կարողությունների նկատմամբ: Ուսուցումը դպրոցում կազմակերպվում է տեխնիկական միջոցներով՝ կոլեկտիվ եւ անհատական ապարատների օգնությամբ: Դպրոցում սովորող երեխան կստանա արտասահմանյան լսողական ապարատ: Դպրոցն ունի նախադպրոցական խումբ, ուր կարող են ընդունվել 4-6 տարեկան թույլ լսող երեխաներ: Սովորողները կապահովվեն ծրի սնունդով եւ հանրակացարանով: Ընդունելությունն սկսվում է ս.թ. օգոստոսի 15-ից: Մանրամասնություններին կարող եք ծանոթանալ տեղում, ամեն օր, ժամը 9-16-ը: Հասցեն. Հր. Ներսիսյանի փող. թիվ 5. թույլ լսող երեխաների գիշերօթիկ դպրոց Հեռախոսներ 28-38-05, 28-38-02, 28-38-01.

digitised by A.R.A.R.@

ԱՉԳ

Մշակույթ

Հարություն Հակոբյան. «Կրեմլի տիրակալները չեռնամծություն շատ էին սիրում»

Հարություն Հակոբյանը՝ աշխարհով մեկ հանրահայտ ձեռնածուն, վերջերս նշեց իր ստեղծագործական գործունեության 50-ամյակը: Չնայած իր տարիքին, նա ցանկալի հյուր է ամենուրեք, լի է ստեղծագործական նոր մտահղացումներով: Ընթերցողին ենք ներկայացնում մոսկովյան «Կուրանտի» թերթի վերջին համարներից մեկում տպագրված նրա հարցազրույցը:

– Ստալինի առաջ ես հանդես եմ եկել միայն մեկ անգամ, 1951 թվականին: Ինձ չներկայացրին: Նա նստած էր օթյակում, ուշադրությամբ հետեւում էր իմ ելույթին, ծափահարում: Համերգից հետո ինձ ասացին. «Նրան դուր եկավ»: Եւ վերջ: Ճիշտ է, կարելի է ենթադրել, որ այդ համերգից հետո իմ ստեղծագործությանը մշակույթի նախարարությունում սկսեցին ավելի ուշադրությամբ վերաբերվել. կարճ ժամանակ անց ինձ շնորհեցին Հայկական ԽՍՀ-ի վաստակավոր դերասանի կոչում:

– Սակայն չէ՞ որ դուք աշխատում էիք Մոսհամերգում:

– Ըստ երեւույթին, գլխավոր դեր խաղաց իմ ծագումը: Ես Երեւանից Մոսկվա մեկնեցի սովորելու համար՝ որպես ուսման գերազանցիկ, շինարարական տեխնիկումն ավարտելուց հետո: Դիմել էի Մոսկվայի շինարարական ինստիտուտ, սակայն չընդունվեցի՝ ռուսերեն շատ վատ էի

րի հետ: Ինձ սկսեցին ընդգրկել ռազմաճակատ մեկնող բրիգադների կազմում: Այսպես, ողջ պատերազմի ժամանակ աշխատեցի Մոսհամերգում:

– Իսկ ձեզ ե՞րբ սկսեցին հրավիրել Կրեմլ:

– Նոր ասացի՝ որ Ստալինի առաջ ելույթ եմ ունեցել միայն մեկ անգամ: Իսկ ինձ որպես դերասանի հրավիրեցին Կրեմլի Գեորգիական դահլիճում առաջին տոնածառին, որը երեխաների համար կազմակերպել էր Խրուշչովը: Խրուշչովն ինքը ներկա էր այդ տոնահանդեսին եւ, ըստ երեւույթին, մտքում պահեց իմ ելույթը: Որովհետեւ հետո չէր լինում մի դեպք, որ ինձ չգրանցեին այն համերգացանկերում, որոնք կառավարությունը տալիս էր միջազգային հանրահայտ մարդկանց համար: Մասնակցում էի նաեւ կառավարական փակ համերգներին:

Մի անգամ Խրուշչովն իմ ելույթից հետո նույնիսկ Գոմիկոյին ասաց, որ ինձ կուղարկի նրա մոտ՝ դրան սարքել սովորեցնելու:

– Եւ ինչ, սովորեցրի՞ք Գրոմիկոյին:

– Դա կատակ էր: Լեոնիդ Բրեժնեւը կենցաղում բարի եւ սրտակից մարդ էր:

Նա ձեռնածությունը, ընդհանրապես կրկես շատ էր սիրում: Երբեմն ինձ հարցնում այս կամ այն հնարքի գաղտնիքը: Ես նրան առաջարկեցի ընթերցել իմ գրքույկը՝ ձեռնածուի արվեստի մասին:

– Լեոնիդ Իլյիչը համաձայնվե՞ց:

– Այո, խնդրեց անմիջապես բերել: Ես այն բերեցի կենտկոմի շենք: Երկար ժամանակ չէին ուզում ներս թողնել, այդ մասին մի ամբողջ պատմություն կարելի է պատմել, սակայն Բրեժնեւի մոտ, այնուամենայնիվ, ընկա եւ գիրքը հանձնեցի:

– Այնպես որ, կարելի՞ է ենթադրել, որ Լեոնիդ Իլյիչն ազատ ժա-

խոսում: Երկար ժամանակ «ապրում» էի Կուրսկի կայարանում, կամաց-կամաց ուսումնասիրում էի մոտակա փողոցները, հետո գնալ փախնում էի:

Վերջապես հասա Լենինի անվան գրադարան: Այն ժամանակ շենքի մի մասը նոր էին սկսում կառուցել, եւ խնդրեցի սեւագործ բանվոր ընդունել: Աղջիկը նայեց դիպլոմիս, ես պատմեցի իմ ողբերգականը, եւ ինձ վերցրին աշխատանքի, տեղավորեցին հանրակացարանում: Մայրս զոհվել էր հայոց ցեղասպանության ժամանակ, երբ ես 6-ամսական էի, խորթ մայրս իմ նկատմամբ շատ խիստ էր. դե նա էլ իր երեխաներն ուներ: Այդպես դարձա մոսկվացի, բայց հայրենիքիս հետ կապերը երբեք չէի կորցնում:

Ինստիտուտ ընկա պատահմամբ: Շինարարությունում շատ քիչ էին վճարում: Սկսեցի դրամ փաստակել արեւմտաեվրոպական պարեր սովորեցնելով: Շրջում էի մոսկովյան դպրոցներով եւ բուհերով, առաջարկում էի ծառայություններս: Գեղեցիկ պարել ցանկացողներն այն ժամանակ շատ էին: Եւ օրերից մի օր եկա հողաշինարարական ինստիտուտ: Իմ առաջարկին՝ դառնալ պարուսույց, ռեկտորը խորհուրդ տվեց ոչ թե պարերով, այլ գործով զբաղվել՝ սովորել է անհրաժեշտ: Այսպես սկսվեց իմ ուսանողական կյանքը: Մի օր համերգներից մեկում ես առաջին անգամ ձեռնածու տեսա: Նա ինձ ապշեցրեց իր կերպարի ամբողջականությամբ, ֆրակով, ցիլինդրով, հնարքների անբացատրելիությամբ, որոնցից հանրությունն ուղղակի ուշքը կորցնում էր: Խենթանում էի եւ անմիջական մի տեսակ իմանալ ինչպես է ստեղծվում մոգությունը: Պարզելով, թե որտեղ է լինելու այդ դերասանի հաջորդ ելույթը, ես սկսեցի նրա հետեւից ճամփորդել Մոսկվայում: Որոշ ժամանակ անց ես կարողացա ծանոթանալ դերասանի համակրանքը. փաստ էի տալիս նրա բեմահերը համերգից հետո, ամենաշնորհակալ եւ հավատարիմ հանդիսատեսն էի: Եւ նա ինձ բացատրեց իր արվեստի սկզբունքները. չէ՞ որ այն ժամանակ ես չունեի ոչ գրքեր, ոչ էլ դասագրքեր ձեռնածության վերաբերյալ: Շարունակում էի սովորել ինստիտուտում, իսկ ամբողջ ազատ ժամանակը ծախսում էի մարզում, յուրացնում ձեռնածություններ:

1943-ին պաշտոնապես ընդունվեցի դիպլոմային աշխատանքս: Այդ ժամանակ ես արդեն հանդես էի գալիս համերգներում՝ իսկական դերասաննե-

րից հետո բավական բարձրացրեց. «Միջազգային չափանիշի խաղեր բա Հակոբյանի կենացը»: Սակայն դա միայն կատակ էր՝ նա ինձ բոլորովին էլ խաղեր չէր համարում, միշտ հարգանքով էր հարցնում իմ ստեղծագործական մտահղացումների, երեխաներիս մասին:

– Իսկ դուք երբեւիցե չե՞ք ցանկացել ծաղրել ձեր բարձրաստիճան հանդիսատեսին, օրինակ, ձեր ելույթի ժամանակ:

– Դե, չէ, ինչո՞ւ: Ես արտիստ եմ եւ բեմի վրա ինձ զգում մահեմ հավասար պատշաճի: Միգուցե այն պատճառով, որ իմ ճնշամամբ ակնոցները հարգալից վերաբերմունք կար՝ որպես դերասանի եւ մարդու:

– Իսկ ելույթների ժամանակ դուք միշտ բեմի վրա՞ էիք լինում:

– Իհարկե ոչ: Այդ համերգներում միշտ չէ, որ հնարավոր էր: Օրինակ, մի անգամ ես ելույթ էի ունենում Համագումարների պալատում: Այնտեղ 6-րդ հարկում կա մի բանկետային դահլիճ, որտեղ ընդունվում էին բարձրաստիճան հյուրերը: Կառավարության անդամները նստած էին առաջին շարքում, բոլորովին մոտ: Իսկ ես մի աթոռիկի համար ունեի. սկզբից ձեռքումս պահում եմ բոլոր թերթիկները, իսկ այնուհետեւ դրանք հանրության աչքին դասնում են դրամ: Եւ ահա, հենց սկսեցի աշխատել, առաջին տասնոցը ձեռքից թռավ, եւ այդ պահին Բրեժնեւի կինը ձեռքս բռնեց եւ պահեց: Կատված ձեռքերով էլ ինչ ձեռնածու: Ստիպված էի գործողության ազատություն խնդրել: Համարը Բրեժնեւին շատ դուր եկավ. նույ-

– Չգիտեմ, չեմ կարող ասել: Բայց շատ երիտասարդ դերասաններ սովորում էին իմ գրած գրքերով, որ բացվում են իմ բոլոր ձեռնածությունների գաղտնիքները:

– Ձեր արվեստը ձեզ շա՞տ եկամուտ է բերում:

– Այո, իհարկե: Առաջ վարձը բարձր չէր: Բավական էր նվազեցնել ելույթների քանակը, եւ դա անմիջապես ազդում էր բյուջեին: Մի անգամ ինձ հետ հետաքրքիր դեպք պատահեց: Ելույթներից մեկի ժամանակ խայլում էի դահլիճով, խոսում մարդկանց հետ եւ աննկատ մեկի ձեռքից հանում ժամացույցը, մյուսի գրպանից՝ ծոցատետրը: Հետո նրանց հրավիրում էի բեմ եւ վերադարձնում վերցվածը, դահլիճը հրճվանք էր ապրում: Սակայն նրանցից մեկը տուն վերադառնալով հայտնաբերել էր, որ անհետացել է... կուստոմը: Որոշել էր, որ ես եմ գրպանից հանել եւ չեմ վերադարձրել: Եւ ինչ սկսվեց: Ինձ կանչում են շրջկոմ, պահանջում տոմսը վերադարձնել: Իսկ ի՞նչ վերադարձնել: Ես, իհարկե, ոչինչ չէի վերցրել: Մոսհամերգում արագ արձագանքեցին. իմ բոլոր համերգները արգելեցին, մշտապես հարցաքննում էին՝ տուր, ինչ վերցրել ես... Վիճակս ծանր էր, արդյունքի միջոց, ոչ մի խնայողություն չունեի: Հետո պարզվեց, որ կուստոմը տանն էր, ընկել էր բազմոցի ետեւը: Լավ էր, որ այդ մարդը ժամանակին ուշքի էր եկել, զանգահարել Մոսհամերգ, ներողություն խնդրել:

ՏԱՍԱՌՈՍ

«Բալթիական մարգարիտ» կինոփառատոն

Հուլիսի 31-ին Ռիգայում եւ Յուրմալայում սկսեց աշխատանքը «Բալթիական մարգարիտ» կինոդերասանների միջազգային փառատոնը, որ կշարունակվի մինչեւ օգոստոսի 4-ը: Ժյուրին գլխավորում է Վիա Արթմանեն: Ծրագրում տեղ են գտել Վիտալի Մոլճինի առաջին ռեժիսորական աշխատանքը «Որսը» (գլխավոր դերում Ալիսա Ֆրեյնդլիխ), Լյուդմիլա Գուրչենկոյի «Լսիր, Ֆելինի» մենաերգային ֆիլմը, Վլադիմիր Կուլինսկու «Խմբերգ» ժապավենը: Սակայն, մի քանի հազար դոլլարի հասնող մրցանակները շնորհելու են ոչ թե ֆիլմերին, այլ գլխավոր եւ երկրորդական դերակատարներին, ինչպես նաեւ լավագույն դեբյուտանտին: ԱՏ

200 հազար ֆիլմեր ցուցադրման ենթակա չեն

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարությանը կից կինովարձույթի կենտրոնը վերջին տարիներին չի համալրվում ոտեսական կառույցների կողմից: Այն իր պահեստներում ունի 200 հազարից ավելի ֆիլմեր, որոնք ֆիզիկական մաշվածության պատճառով այլեւս ցուցադրման ենթակա չեն:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Լավ է ուշ, քան երբեք

ԼԵՈՆԻԴ ՆԵՐՍԵՍՅԱՆ

Հայաստանը ճանաչվեց թատրոնի միջազգային ինստիտուտի 84-րդ անդամը: Այդ մասին հայտնի դարձավ կազմակերպության գլխավոր քարտուղար Պերինեսցիի՝ նախօրեին ստացված պաշտոնական շնորհավորագրից: «Անդամությունը հայ թատ...ին մեծ հնարավորություններ է ընձեռում համաշխարհային թատերական ընթացքի մեջ կենսապես անհրաժեշտ մուտքը», նշեց թատրոնի միջազգային ինստիտուտի (ԹՄԻ) հայկական կենտրոնի առաջին նախագահ Ռաֆայել Հակոբջանյանը: Հարկ է նշել, որ վերջինիս ղեկավարած մյուս կազմակերպությունը՝ Վախթանգովի անվան հիմնադրամը, բազմիցս եւ անարդյունք կոչ է արել հայրենական մշակույթի գործավար-ղեկավարներին ԹՄԻ ազգային կենտրոն ստեղծելու: Ցավոք, կոչը արձագանք չէր գտել ոչ մշակույթի նախարարությունում, ոչ էլ թատերական գործիչների ըն...րությունում:

Ավելացնենք, որ ԹՄԻ հայկական կենտրոնի նախագահ ընտրվեց Պերճ Զեյթունցյանը, իսկ տնօրենական խորհրդի անդամներ՝ Սոս Սարգսյանը, Տիգրան Լեւոնյանը, Ալեքսանդր Գրիգորյանն ու Վահե Շահվերդյանը:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

«Մտածողը» մտնում է Սպիտակ տուն

Ռոնալդ Ռեյգանը ողողել էր Սպիտակ տունը ֆոլկլորներին ու հնդկացիներին ներկայացնող այսպես ասած «հետավոր Արեւմուտք» ոճի գեղարվեստական աշխատանքներով, Ջորջ Բուշն այդ հավաքածուն հարստացրեց Տեխասի եւ Մենի բնանկարներով: Իսկ ինչ վերաբերում ունի նախագահ Քլինթոնը արվեստի նկատմամբ: Եվ ահա, «արդարադատություն» կատարվեց: Սպիտակ տուն մտավ ֆրանսիական ստեղծագործություն՝ Ռոդենի «Մտածողը» քանդակի պատճենը, որ դրվեց հայտնի Օվալաձեւ գրասենյակում: Ամուսնուց ետ չմնալով՝ Հիլարին իրենց բնակելի մասնաշենքում կախեց Ուիլյամ դը Քունինգ ստորագրությամբ աբստրակտ կտավ:

Քլինթոն զույգի գեղարվեստական ճաշակն խոստովանք հեղափոխական է վաշինգտոնյան շրջանակների համար: Քլինթոնը, որ ժողովրդական ներկայացումների մեծ սիրահար է, ամերիկյան ղեկավարության առաջին նախագահն էր, որ մասնակցեց Արվեստների ազգային մեդալների շնորհելու արարողությանը: «Բոլորը մեծ հույսեր ունեն», հայտարարեց Արվեստի ազգային հիմնադրամի տնօրեն Ջոն Դեյլը. Քլինթոնը կարողանում է ռանց արվեստի պատմությունը մասների պես իմանալու հավակնության, Քլինթոն զույգը ցուցաբերել է «լավատեսյալ, կիրթ ու զգայուն դիտողի վեհ մեջ պաշտպանել»:

Քլինթոնի գեղարվեստական հետաքրքրությունները չեն սահմանափակվում միայն պաշտոնական գործունեությամբ: 1993 թ. նա կնոջ հետ աննախադեպ հայտնվեց Արվեստի Ազգային պատկերասրահում Բարնսի հավաքածուի ցուցադրության ժամանակ: Թանգարանի տնօրեն Փաուելը նշեց, որ ամուսինները երկար կանգ են առել Մեզանի «Թուղթ խաղացողները», Մատիսի «Ապրելու երջանկությունը» եւ Սյորայի «Բնորդուհիները» կտավների առջեւ: «Արվեստը սիրում են ու վերաբերվում», ավելացնում է տնօրենը: Մանրոմ, որին ամերիկյան արտիստիկ համայնքը մեծ ուշադրություն է դարձնում, հատկապես Ռեյգանի եւ Բուշի օրոք լուրջ աղանդավորական զգալուց հետո:

Հիլարի Քլինթոնը վերջերս «Նյու Յորք Թայմս» թերթի լրագրողին հայտնել է, որ ապագա ամուսնու հետ իր առաջին ժամադրությունը կայացել է Յալի թանգարանում: «Արվեստը սկզբից եւեթ մեծ տեղ է ունեցել մեր ամուսնական կյանքում», խոստովանել է առաջին տիկինը: Ն. Ղ.

ԿԱՊԵՐ

Կովկասի նկարիչները Թբիլիսիում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Վրաստանի մշակութային հարաբերությունների կենտրոնը եւ «Կովկասյան տուն» կազմակերպությունը հուլիսի 31-ին կազմակերպել են կովկասյան նկարիչների ստեղծագործությունների ցուցահանդես-վաճառք: Այստեղ բացման խոսքով հանդես է եկել Էդուարդ Շեւարդնաձեն, որը մասնավորապես ասել է. «Չնայած այսօր Կովկասը բոցերի մեջ է, եւ լարված են ազգամիջյան հարաբերությունները, սակայն նման միջոցառումներն են, որ կփրկեն կովկասյան ժողովուրդներին կործանումից»:

Հայաստանի Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնը եւ Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը

սիրով ձեզ հրավիրում են

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՁԱՅՆԵՐ

համերգ-շնորհանդեսին, ու...ից կունենա օգոստոսի 3-ին, ժ. 16:00-ին, Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի Հայկլամաս սրահում:

digitised by A.R.A.R.@

ՈՒԵՖԱ

«Արարատին» լուրջ փորձություն է սպասում

Հայաստանը վերստին եվրոպական գավաթների խաղարկությունում

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Երեք տասնամյակ է, որ Երեւանի «Արարատին» է բախտ վիճակվել Հայաստանի Հանրապետության առաջինը ներկայացնել միջազգային ասպարեզում: Ինչպես հայտնի է, հանրապետության ամենահեղինակավոր թիմը ներգրավված է ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում: Այս անգամ եվրոպական հեղինակավոր մրցաշարին ռեկորդային թվով երկրներ են մասնակցելու: Մրցապայքարեզ են դուրս գալու 91 թիմեր: Հենց դա է պատճառը, որ մրցաշարը փուլերեն բաժանված է երկու մասի: 1/32-րդ եզրափակիչից առաջ տեղի են ունենալու նախնական փուլի հանդիպումները, որին մասնակցել են 54 թիմեր, նույն թվում նաեւ Երեւանի «Արարատը»: Երկու հանդիպումներից քաղված 27 զույգերի հաղթողները 1/32-րդ եզրափակիչում միանալու են մյուս 37 թիմերին: Բոլորից շատ մասնակիցներ ներկայացնելու է Իտալիան: Այս երկրից ՈՒԵՖԱ-ի մրցաշարին մասնակցելու են հինգ թիմեր՝ «Յուվենթուսը», «Պարման», «Ինտերը», «Լացիոն» եւ «Նապոլին»: Չորական թիմ են ներկայացնելու միայն Ֆրանսիան եւ Գերմանիան: Անկասկած, ֆուտբոլասերները գիտեն, որ «Արարատի» մրցակիցն է լինելու Բուլղարիայի ամենատիտղոսակիր թիմը՝ Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ն: Այս երկրի ֆուտբոլային մեծ հեղինակությունը վկայում է ոչ միայն աշխարհի վերջին առաջնությունում Բուլղարիայի հավաքականի հաջող ելույթը, այլեւ այն, որ ՈՒԵՖԱ-ի մրցաշարում հանդես են գալու բուլղարական երեք թիմեր՝ ԲԿՄԱ-ի հետ Սոֆիայի «Լեւսկին» եւ «Շումենը»: Երեքական թիմեր են ներկայացնելու Անգլիան, Բելգիան, Իսպանիան, Հոլանդիան, Պորտուգալիան, Ռուսաստանը եւ Ռումինիան: Ի դեպ, նախկին ԽՍՀՄ-ից մեկական թիմեր են ներկայացնելու նաեւ Ուկրաինան, Բելառուսը, Լատվիան, Լիտվան, Էստոնիան, Վրաստանը եւ Ադրբեջանը: Ռուսաստանից հանդես են գալու Մոսկվայի «Դինամոն», Վոլգոգրադի «Ռոտորը», Կամիշինի «Տեքստիլշչիկը»: Ուկրաինան ներկայացնելու է Դոնեցկի «Շախտյորը», Վրաստանը՝ Թբիլիսիի «Դինամոն», Ադրբեջանը շրջան էլ տարօրինակ ձեւի, Բաքվի «Թուրանը»:

Այսօր արարատցիները մեկնում են Բուլղարիա, որտեղ օգոստոսի 9-ին առաջին հանդիպումն են անցկացնելու ԲԿՄԱ-ի հետ: Պատասխան հանդիպումը օգոստոսի 23-ին կայանալու է Երեւանում: «Մեզ համար անչափ ծանր խաղ կլինի: Կարեւորը, որ տղաները իրենց չկորցնեն: ԲԿՄԱ-ն իր հանդիպումները անցկացնում է Սոֆիայի 30 հազարանոց մարզադաշտում, որը գրեթե միշտ լեփ-լեցուն է լինում: Ցավոք, մենք մանրամասն տեղեկություններ չունենք ԲԿՄԱ-ի մասին: Եւ մեր Բուլղարիա շուտ մեկնելը կարեւոր է նրանով, որ կարողանանք տեղեկություններ հավաքել մրցակցի մասին: Մեզ հայտնի է, որ Բուլղարիայի ներքական առաջնությունը սկսվելու է օգոստոսի վերջին: Անկախ ամեն ինչից, պետք է պայքարենք մինչեւ վերջ: Ըստ լուրերի, աշխարհի առաջնությունից հետո ԲԿՄԱ-ի ղեկը ստանձնել է Բուլղարիայի հավաքականի մարզիչ Դիմիտեր Պենեւը», ասաց «Արարատի» գլխավոր մարզիչ Արմեն Սարգսյանը: «Արարատը» Բուլղարիա է մեկնում հետեւյալ կազմով՝ Հարություն Աբրահամյան, Հակոբ Միքայելյան, Լեւոն Ստեփանյան, Սեւադա Արզումանյան, Արմեն Այվազյան, Հայկ Հարությունյան, Վահե Յաղմուրյան, Կարեն Բարսեղյան, Արթուր Քոչարյան, Ռաֆիկ Նազարյան, Սարգսյան, Սարգսյան: Օգոստոսի 5-ին Փարիզից Սոֆիա են ժամանելու եւ իրենց ակումբակիցներին միանալու Արմեն Պետրոսյանը, Արմեն Շահգելդյանը, Արամայիս Տոնոյանը, Տիգրան Գասպարյանը, Համլետ Մխիթարյանը եւ Ռազմիկ Գրիգորյանը, որոնք Հայաստանի Հանրապետության հավաքականի կազմում ուսումնամարզական հավաքի են մեկնել Ֆրանսիա:

«Արարատի» մրցակցի մասին հավաստի տեղեկություններն այսպիսին են. Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ն 22 անգամ մասնակցել է եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը, այսինքն, եվրոպական այն բացառիկ թիմերից է, որն աշխարհամասի ակումբային ամենահեղինակավոր մրցաշարի հիմքադիրներից է համարվում: ԲԿՄԱ-ն Բուլղարիան հինգ անգամ ներկայացրել է գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունում եւ 7-րդ անգամ պետք է հանդես գա ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում: Գումարային առումով բուլղարական թիմը 33 անգամ դուրս է եկել եվրոպական ասպարեզ: Երեւանի «Արարատն» էլ մասնակցել է եվրոպական հիշյալ բոլոր 3 մրցաշարերին, սակայն մեկական անգամ՝ 1972-73 թ.թ. ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությանը, 1974-75 թ.թ. չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը եւ 1975-76 թ.թ. գավաթակիրների գավաթի խաղարկությանը: Ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնությունում, Բուլղարիայի հավաքականում ԲԿՄԱ-ից ընդգրկված էր ընդամենը մեկ խաղացող՝ 27-ամյա հարձակվող Անդոնովը: Զարմանալու ոչինչ չկա, քանի որ բուլղարացի ֆուտբոլիստներից շատերը հանդես են գալիս եվրոպական պրոֆեսիոնալ թիմերում: Ըստ ՈՒԵՖԱ-ից ստացված պաշտոնական գրության, ԲԿՄԱ-«Արարատ» հանդիպումը վարելու է Ռումինիայի մրցավարական բրիգադը: Գլխավոր մրցավարն է լինելու Իոն Գրակիունեսկուն: Նրան օգնելու են Նիկոլաե Գրիգորեսկուն եւ Զոլտան Էրդելը: Պահեստային մրցավարն է Մարսել Լիխան: Բարի երթ «Արարատին»:

Գրոհում է Արմեն Շահգելդյանը

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

Նավրատիլովան լացով հեռանում է թենիսից

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԶԱՅԱՆ

Վալանս, Ֆրանսիա

17 հազար մարզասերների ներկայությամբ եւ նրանց բուռն ծափահարությունների ուղեկցությամբ Մարտինա Նավրատիլովան, «Ուիմբլդոնի» եզրափակչում զիջելով իսպանացի Կոնչիտա Մարտինեսին լաց լինելով հեռացավ խաղահրապարակից: Նա հեռացավ նաեւ թենիսից: Նավրատիլովան չկարողացավ 10-րդ անգամ եւս շահել «Ուիմբլդոնի» գավաթը: «Երազում էի ուրիշ ձեւով թողնել թենիսը», լաց լինելով հայտարարեց 37-ամյա Մարտինա Նավրատիլովան: Թենիսի հսկաներից մեկին, որը Բորգի, Կոններսի եւ Մակ Էնրոյի ժամանակակիցն էր, այլեւս չենք տեսնի խաղահրապարակում: Այս բացառիկ թենիսիստուհին նաեւ բացառիկ ռեկորդների հեղինակ է: Իր մարզական կենսագրության 22 տարվա ընթացքում Նավրատիլովան, միայն ուիմբլդոնյան մրցաշարերում 269 խաղ է անցկացրել եւ ընդհանուր առմամբ պրոֆեսիոնալ մրցաշարերում վաստակել է 19 միլիոն 951 հազար 233 դոլլար: Երբ «Ուիմբլդոնի» եզրափակչում Նավրատիլովան հաղթեր Կոնչիտա Մարտինեսին, նրա ընդհանուր շահերը կանցնեին 20 միլիոն դոլլարից: «Այսուհետ ինձ համար ուրիշ կյանք է սկսվում: Շատ դժվար է լքել Ուիմբլդոնի այս բացառիկ վայրը, ուր մարզասերները եւ ես մի սիրային պատմություն էինք ապրում: Չեսագայում, ոչ մի բան առաջվա պես չի լինի», հայտարարեց Մարտինա Նավրատիլովան: «Կարելի՞ է արդյոք 22 տարի շարունակ լինել առաջատար թենիսիստուհիներից մեկը, շրջել ամբողջ աշխարհով եւ հետո գտնել մի ուրիշ կյանք ու նման ուրախություն: Իհարկե ոչ», ավելացնում է Նավրատիլովան: Չարը լուրջ է: ժամանակն օր օրի կլանում է ամբողջ սերը, հույսերը, երիտասարդությունը: Մեծ մարզիկի կամ մարզուհու համար երիտասարդությունից «մարզական ծերության» անցնելը շատ դժվար է, Մարտինա Նավրատիլովայի համար առավել եւս: Նա 167 մրցաշարերում հաղթող է ճանաչվել, «մեծ սաղավարտի» 18 մրցաշարերի դափնեկիր է, 1500 հաղթանակներ է տարել, 22 տարվա ընթացքում պարտվելով ընդամենը 200 անգամ: Նավրատիլովան 6 տարի շարունակ եղել է աշխարհի թիվ առաջին թենիսիստուհին, որը ֆենոմենալ ռեկորդ է: Նա թենիս բերեց տեխնիկական նոր ձեւեր: Մարտինա Նավրատիլովայի հեռանալուց հետո համաշխարհային թենիսն իրեն կզգա «մայրազուրկ»:

ՇԱԽՄԱՏ

Գատա Կամսկին կրճատում է հաշվի տարբերությունը

Հնդկաստանում շարունակվող ՖԻԴԵ-ի վարկածով շախմատի աշխարհի առաջնության հավակնորդների քառորդ եզրափակիչ բոլոր երեք մրցախաղերում էլ պայքարը ծայրաստիճան անզիջում է: Թվում էր՝ միայն հնդիկ Վիշվանաթան Անանդը հեշտությամբ առավելության կհասնի Գատա Կամսկիի (ԱՄՆ) նկատմամբ, քանի որ հենց սկզբից տիրել էր նախաձեռնությանը եւ 2 միավորի առավելություն ստացել: Սակայն 6-րդ պարտիայում ամերիկացի շախմատիստը սպիտակներով 45-րդ քայլում հաղթեց մրցակցին, եւ հաշիվը դարձավ 3,5-2,5 հօգուտ Անանդի:

Սալով-Թիման մրցախաղի 5-րդ պարտիան 6 ժամյա համառ պայքարից հետո 62-րդ քայլում ավարտվեց ոչ-ոքի: Այս զույգի 4-րդ հանդիպումը, որը մնացել էր անավարտ, դեռ չի վերախաղարկվել: Կրկին առջեւում է Յան Թիմանը՝ 2,5-1,5: Գելֆանդ-Կրամնիկ մրցախաղի 6-րդ պարտիան 61-րդ քայլից հետո մնաց անավարտ: Մասնագետների կարծիքով հավանական ելքը ոչ-ոքին է: Այստեղ հաշիվն էլ հավասար է՝ 2,5-2,5:

ՖՈՒՏԲՈԼ

ՀՀ հավաքականը ոչ-ոքի խաղաց

Ինչպես հայտնեցին ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայից, Ֆրանսիա մեկշաբաթյա ուսումնամարզական հավաքի մեկնած Հայաստանի ազգային հավաքականը, որը նախապատրաստվում է Եվրոպայի առաջնությանը, մեկ ստուգողական հանդիպում անցկացրեց: Մրցակիցն էր Թուլոնի համանուն թիմը: Խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 1-1:

Եվրոպացիները պետք է արդիականացնեն իրենց մարզադաշտերը

Տպավորված լինելով Ամերիկայի խաղադաշտերից եւ խուլիգանների բացակայությունից, Հոլանդիայի ոստիկանության պետը հայտարարեց. «Երբ այս երկրում խուլիգանները բացակայում են, պատճառն այն է, որ մարզադաշտերում մարդը զուգարաններից բացի, ամեն մարդ ունի մի հանգիստ նստարան եւ բազմատեսակ խմիչքներ: Պետք է, որ եվրոպացիներն արդիականացնեն իրենց մարզադաշտերը»:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երջանիկ Ավետիսյանն աշխարհի չեմպիոնուհու կոչման հավակնորդ

Ինչպես երեկ ուշ երեկոյան, Ֆրանսիայից հաղորդեց մեր թղթակից Գրիգոր Ամիրզայանը, Միլանում տեղի ունեցող հրաձգության աշխարհի առաջնությունում, որը նաեւ 1996 թվականի Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի ուղեգրական մրցաշար է, գերազանց է հանդես գալիս Եվրոպայի կրկնակի չեմպիոնուհի, արտասավագի Երջանիկ Ավետիսյանը: Առաջին օրվա մրցումներից հետո 40 մետր հեռավորությունից ուղղահայաց հրացանով շարժվող թիրախի վրա կրակոցներով, Երջանիկ Ավետիսյանը բոլորից շատ միավորներ է վաստակել եւ եզրափակիչից առաջ հույս է փայփայում նվաճելու աշխարհի չեմպիոնուհու կոչումը: Վճռական կրակահերթերից առաջ առաջատարների վիճակն այսպիսին է.

	միավոր
1.Ավետիսյան (Հայաստան)	70
2.Մեֆդախեդինով (Ադրբեջան)	67
3.Իկալի (Հունգարիա)	66
4.Կուդրոլյուս(Թուրքիա)	65
5.Բոլիս (Իտալիա)	65
6.Վասվարի (Հունգարիա)	64
7.Սաենդովսկա (Սլովակիա)	64
8.Լեկաս (ԱՄՆ)	64

Ս.թ. հունիսի 6-ին, Լիսաբոնում, Երջանիկ Ավետիսյանը երկրորդ անգամ դարձավ Եվրոպայի չեմպիոնուհու տիտղոսին: Նա իր մեդալների հավաքածուն կարող է լրացնել աշխարհի չեմպիոնուհու ոսկե մեդալով: Հաջողություն մաղթենք Երջանիկ Ավետիսյանին:

ԹԵՆԻՍ

Սամփրասը առաջինն է գործակիցներով եւ առաջինը հոնորարներով. 2 մլն դոլլար

Պրոֆեսիոնալ թենիսիստների ասոցիացիան հրապարակեց աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների գործակիցների հերթական ցանկը: Կրկին առաջին տեղը շնորհիվ առավելության զբաղեցնում է ամերիկացի Փիթ Սամփրասը, երկրորդ տեղում է խորվաթ Գորան Իվանիսեւիչը, իսպանացի Սերխի Բրուգերան դուրս եկավ երրորդ տեղ, շրջանցելով շվեդ Ստեֆան Էդբերգին, որը հիմա չորրորդ տեղում է: 5-8-րդ տեղերը շարունակում են պահպանել Միխայել Շտիխը (Գերմանիա), Մայքլ Չանգը (ԱՄՆ), Անդրեյ Մեդվեդեւը (Ուկրաինա), Տոդդ Մարտինը (ԱՄՆ): Տասնյակում իր տեղը վերադարձրեց ամերիկացի Ջիմ Կուրյեն (9-րդ), որն անցյալում աշխարհի լավագույն թենիսիստն էր: Տասնյակը եզրափակում է խորվաթ Ալբերտո Բերասատեգին: 11-20-րդ տեղերը զբաղեցնում են Բորիս Բեկերը (Գերմանիա), Պետեր Թոմաս Մուստեր (Ավստրիա), Պետր Կորդան (Չեխիա), Եվգենի Կաֆելնիկովը (Ռուսաստան), Անդրե Ագասին (ԱՄՆ), Ուեյն Ֆերեյրան (ՀԱՀ), Մագնուս Գուստավսոնը (Շվեդիա), Սեդրիկ Պիոլինը (Ֆրանսիա), Մարկ Ռոսսեն (Շվեյցարիա), Կարլոս Կոստան (Իսպանիա):

1994 թ. վաստակած հոնորարների գումարով նույնպես վստահորեն առջեւում է Սամփրասը՝ 2.067.812 դոլլար: Նրան հաջորդում են Բրուգերան՝ 1.289.599, Էդբերգը՝ 918.186, Իվանիսեւիչը՝ 856.223, Շտիխը՝ 824.841, Մեդվեդեւը՝ 678.484, Կաֆելնիկովը՝ 666.363, Մարտինը՝ 642.637, Բերասատեգին՝ 629.636, Բեկերը՝ 622.848 դոլլար:

ՌՈՒԶ ՄՆԱՑ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

A STYLE

ORIGINAL DESIGN

«Ազգ» օրաթերթը A STYLE համակարգչային հրատարակչական ծառայությունը հայտնում է, որ թերթի էջերում տպագրվող այն գովազդների ձեւավորման որակի համար, որոնք չունեն A STYLE մակագրությունը, ծառայությունը պատասխանատվություն չի կրում:

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Զանգահարեք 562863, 581841

ՆՈՏԱ

ԳՐԱՎԱՍՏՈՒՆ

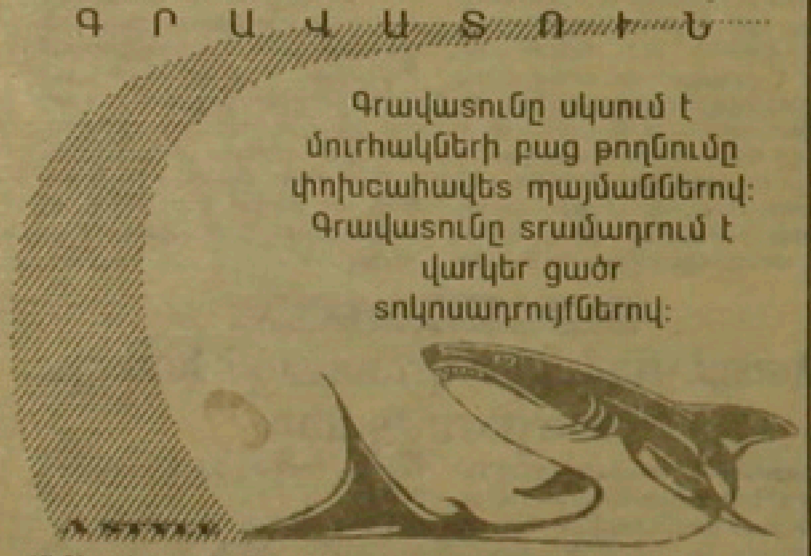

Գրավատունը սկսում է մուրհակների բաց թողնումը փոխանակավեց տայմաններով:
Գրավատունը տրամադրում է վարկեր գածր տոկոսադրույքներով:

Մենք աշխատում ենք ամեն օր, ժամը 11-17, բացի կիրակի օրերից:
Մաշտոցի 27, 2-րդ հարկ, մուտքը գինիների խանութի կողմից:
Հեռ. 53.44.69

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵՔ ՊՐՈՖԵՍԻՈՆԱԼՆԵՐԻ ՀԵՏ

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՀԵՏԵՒՅԱԼ ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՏՆԵՐԸ

ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ (նոմինալ արժեք)	ԴԻՎԻԴԵՆԴՆԵՐ	ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ
50 ԴՈԼԱՐ	6%	ԱՄՍԵԿԱՆ
50 ԴՈԼԱՐ	20%	ԵՌԱՄՍՅԱԿԱՅԻՆ
100 ԴՈԼԱՐ	50%	ԿԻՍԱՄՅԱԿԱՅԻՆ
500 ԴՐԱՄ	1000%	ՏԱՐԵԿԱՆ

ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ (ԼԻՑԵՆԶԻԱ) ՆԴ 0003
ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ԲՏ 0005

1994 թ. նոյեմբերի 4-ից
ARMENTRUST
բաժնետիրական ընկերությունը
երաշխավորում է
բաժնետոմսերի սերտիֆիկատների
բացարձակ լիկվիդայնությունը

Դա նշանակում է,
որ ընկերության բաժնետոմսերի
առք եւ վաճառքի ցանկացած կետում
դուք կարող եք
դրանք իրացնել նոմինալ արժեքից
բարձր գնով

Լայնածավալ սեփականաշնորհման սկզբից
ARMENTRUST ընկերության
բաժնետերերը
արտոնություններ կունենան
իրենց վաուչերների տնօրինման հարցում:

Մեկ անձի կողմից գնվող
բաժնետոմսերի քանակը
անսահմանափակ է

ԵՐԵՎԱՆ, ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27 (Սայաթ-Նովա եւ Նալբանդյան խաչմերուկ)
Հեռ. 58 6718, 58 6719

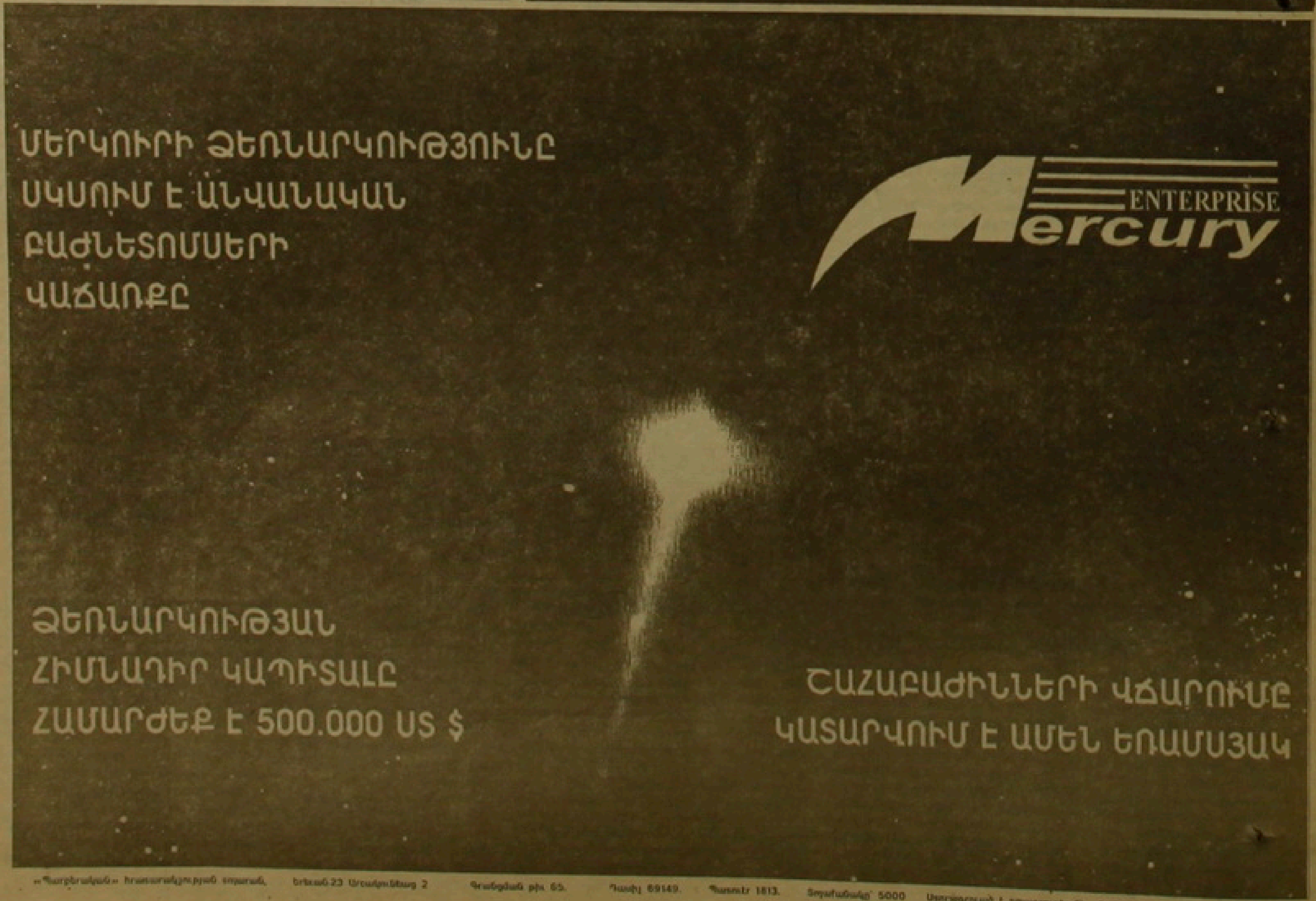

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երևան-23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դաշի 69149. Պատվեր 1813. Տպաքանակը՝ 5000. Ստորագրված է տպագրության՝ 2. 08. 1994. Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@